

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

Sammanfattning

Finansutskottet behandlar utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning i budgetpropositionen (prop. 2008/09:1 volym 2). Finansutskottet tillstyrker regeringens och propositionens förslag till fördelning av utgifter på anslag inom utgiftsområde 2. Det innebär att utgifterna inom området hamnar på en nivå på ca 11,9 miljarder kronor 2009. Utöver regeringens förslag till anslag inkluderar nivån även Riksrevisionens styrelses förslag till anslag för Riksrevisionen.

Utskottet godkänner regeringens förslag till nytt mål för utgiftsområdet och därmed också förslaget att upphäva de nuvarande målen för politikområdena Effektiv statsförvaltning och Finansiella system och tillsyn. Det finns dock enligt utskottets uppfattning utrymme att utveckla såväl målformuleringarna som indelningen av utgiftsområdet. Utskottet har även övergripande behandlat regeringens förslag till förändringar i mål- och resultatstyrningen. Utskottet har inga invändningar mot att den gemensamma verksamhetsstrukturen avskaffas. Utskottet anser dock att flera frågor som är av intresse för riksdagen är obesvarade och att förändringarna som föreslås i propositionen bör ses som ett steg i utvecklingen av resultatstyrningen snarare än som ett färdigt förslag.

Vidare tillstyrker utskottet regeringens förslag om investeringsplaner och låneramar för Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag om rörlig kredit i Riksgäldskontoret för Statens pensionsverk och Premiepensionsmyndigheten. Förslag att låta Kammarkollegiet och Riksrevisionen ta upp lån i Riksgäldskontoret godkänns också av utskottet.

Finansutskottet godkänner också regeringens förslag att Premiepensionsmyndigheten avvecklas den 31 december 2009. En ny pensionsmyndighet inrättas den 1 januari 2010 genom att PPM och pensionsverksamheten i Försäkringskassan förs samman till en gemensam myndighet.

Finansutskottet avstyrker motionsförslag om delvis andra anslagsnivåer för utgiftsområde 2. Detsamma gäller motionsförslag om offentlig statistik, miljöräkenskaper, lägenhetsregistret, e-förvaltningen i staten, konkurrensut-sättning av Statistiska centralbyrån (SCB) samt ett antal förslag kring statlig fastighetsförvaltning.

I betänkandet finns två reservationer och fyra särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	8
Utskottets överväganden	9
Nytt mål för utgiftsområde 2	9
Mål och resultat för Riksrevisionen	22
Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2	23
Bemyndiganden 2009 inom utgiftsområde 2	31
Bemyndigande för Kammarkollegiet	32
Bemyndigande för Statens pensionsverk	33
Bemyndigande för bidragsfastigheter	34
Bemyndigande för Riksrevisionen	35
Avgiftsfinansierad verksamhet inom utgiftsområde 2	35
Statens fastighetsverk	35
Fortifikationsverket	36
Premiepensionsmyndigheten	38
Övriga förslag i utgiftsområde 2	39
Avveckling av Premiepensionsmyndigheten	39
Statistik om äldres situation	40
Grön NNP	41
Lägenhetsregistret	43
Konkurrensutsättning av SCB	43
Elektronisk förvaltning	44
Statliga fastighetsfrågor	46
Skyddsvärd skog	50
Förändringarna i regeringens mål- och resultatstyrning	51
Reservationer	56
1. Lägenhetsregistret, punkt 13 (v)	56
2. Skyddsvärd skog, punkt 17 (s)	56
Särskilda yttranden	58
1. Nytt mål för utgiftsområde 2, punkt 1 (s, v, mp)	58
2. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (s)	58
3. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (v)	59
4. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (mp)	60
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	62
Propositionen	62
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	63
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets anslagsförslag	66
 <i>Tabeller</i>	
Tabell 1. Färdigbehandlade revisionsrapporter	15
Tabell 2. Revisionsrapporter som inte är färdigbehandlade	15

Tabell 3. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter 2009 inom utgiftsområde 2	23
Tabell 4. Regeringens föreslagna anslagsbelopp 2009 i förhållande till innevarande års anslagsbelopp	24
Tabell 5. Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2009–2011	36
Tabell 6. Utnyttjad låneram för Statens fastighetsverk	36
Tabell 7. Investeringsplan för Fortifikationsverket 2009–2011	37
Tabell 8. Utnyttjad låneram för Fortifikationsverket	37

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Nytt mål för utgiftsområde 2**

Riksdagen godkänner regeringens förslag till mål för utgiftsområdet Samhällsekonomi och finansförvaltning och upphäver de nuvarande målen för politikområdena Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 1.

2. **Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2**

Riksdagen anvisar anslag för 2009 inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt bilaga 2. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkterna 11 och 13 samt avslår motionerna

2008/09:Fi243 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkandena 1 och 2,

2008/09:Fi293 av Thomas Östros m.fl. (s) och

2008/09:Fi298 av Mikaela Valtersson m.fl. (mp) yrkande 1.

3. **Bemyndigande för Kammarkollegiet**

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret på högst 150 miljoner kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 3.

4. **Bemyndigande för Statens pensionsverk**

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 miljoner kronor för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 4.

5. **Bemyndigande för bidragsfastigheter**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för anslag 1:10 Bidragsfastigheter ingå ekonomiska avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på 50 miljoner kronor under perioden 2010–2011. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 7.

6. Bemyndigande för Riksrevisionen

Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2009 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten till ett belopp av högst 30 miljoner kronor. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 12.

7. Statens fastighetsverk

Riksdagen godkänner regeringens förslag till investeringsplan samt bemyndigar regeringen att för 2009 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån i Riksgäldskontoret inom en ram av högst 11 900 miljoner kronor för investeringar i fastigheter. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkterna 5 och 6.

8. Fortifikationsverket

Riksdagen godkänner regeringens förslag till investeringsplan samt bemyndigar regeringen att för 2009 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån i Riksgäldskontoret inom en ram av högst 9 090 miljoner kronor för investeringar i mark, anläggningar och lokaler. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkterna 8 och 9.

9. Premiepensionsmyndigheten

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 9 miljarder kronor för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 10.

10. Avveckling av Premiepensionsmyndigheten

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att Premiepensionsmyndigheten avvecklas den 31 december 2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2008/09:1 utgiftsområde 2 punkt 2.

11. Statistik om äldres situation

Riksdagen avslår motion
2008/09:Fi218 av Eva Flyborg och Liselott Hagberg (båda fp)
yrkande 1.

12. Grön NNP

Riksdagen avslår motion
2008/09:Fi286 av Lars Lindén och Sven Gunnar Persson (båda kd).

13. Lägenhetsregistret

Riksdagen avslår motion

2008/09:So554 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3.

Reservation 1 (v)

14. Konkurrensutsättning av SCB

Riksdagen avslår motion

2008/09:Fi213 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m).

15. Elektronisk förvaltning

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Fi216 av Eliza Roszkowska Öberg (m) och

2008/09:Fi252 av Krister Örnfjäder och Dan Nilsson (båda s).

16. Statliga fastighetsfrågor

Riksdagen avslår motionerna

2008/09:Fi210 av Barbro Westerholm (fp),

2008/09:Fi244 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Rune Wikström
(båda m),

2008/09:Fi265 av Fredrik Schulte (m),

2008/09:Fi275 av Lars Hjalmered och Christian Holm (båda m),

2008/09:Fi288 av Leif Pagrotsky (s) och

2008/09:Kr291 av Ronny Olander m.fl. (s) yrkande 2.

17. Skyddsvärd skog

Riksdagen avslår motion

2008/09:MJ494 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 7.

Reservation 2 (s)

Stockholm den 4 december 2008

På finansutskottets vägnar

Stefan Attefall

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Stefan Attefall (kd), Thomas Östros (s), Bertil Kjellberg (m), Sonia Karlsson (s), Lars Elinderson (m), Monica Green (s), Carl B Hamilton (fp), Peder Wachtmeister (m), Agneta Gille (s), Göran Pettersson (m), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Emma Henriksson (kd), Mikaela Valtersson (mp), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (m), Per Åsling (c) och Siw Wittgren-Ahl (s).

Redogörelse för ärendet

Den 19 november 2008 godkände riksdagen regeringens förslag till ramar 2009 för utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning. I detta betänkande tar finansutskottet ställning till hur anslagen inom utgiftsområde 2 ska fördelas inom den fastställda ramen. I betänkandet behandlas också mål och resultat för utgiftsområdet, den del av verksamheten inom området som är avgiftsfinansierad samt andra förslag som rör utgiftsområdet väckta dels av regeringen, dels i motioner. Förslagen som behandlas redovisas i bilaga 1. I tabell 3 i betänkandet redovisas regeringens och oppositionens förslag till anslag inom utgiftsområdet. I bilaga 2 redovisas utskottets förslag till anslag inom utgiftsområdet.

Utskottets överväganden

Mål och resultat inom utgiftsområde 2

I utgiftsområdet ingår statlig förvaltningspolitik, statliga arbetsgivarfrågor, offentlig upphandling, statistik-, prognos- och uppföljningsfrågor, finans- och fastighetsförvaltning, finansiell tillsyn och reglering samt premiepensionssystemet och normgivning i redovisningsfrågor. Utgiftsområdet omfattar 15 förvaltningsmyndigheter samt Riksrevisionen som är en myndighet under riksdagen. I detta avsnitt behandlas de övergripande målen för utgiftsområdet samt mål och resultat för några av delområdena i utgiftsområdet. Dessutom behandlas mål och resultat för Riksrevisionen.

Nytt mål för utgiftsområde 2

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till nytt mål för utgiftsområdet. Riksdagen godkänner också regeringens förslag att upphäva de nuvarande målen för politikområdena Effektiv statsförvaltning och Finansiella system och tillsyn. Utskottet ser dock regeringens förslag som ett första steg mot en förändring av mål- och resultatstyrningen inom utgiftsområdet. Enligt utskottet finns utrymme att utveckla såväl målformuleringarna som indelningen av utgiftsområdet.

Jämför särskilt yttrande 1 (s, v, mp).

Propositionen

Nytt mål för utgiftsområde 2

Som regeringen aviserade i vårpropositionen för 2008 och nu följer upp i budgetpropositionen för 2009 tas den enhetliga verksamhetsstrukturen i budgetredovisningen bort. Det innebär att budgetens olika utgiftsområden inte längre delas in i politikerområden och i vissa fall inte heller i verksamhetsområden. Anledningen är bl.a. att det varit svårt att på ett tillfredsställande sätt bryta ned övergripande politiska mål till mål för politikområden och mål för enskilda myndigheter. Dessutom har det varit svårt att på ett rättvisande sätt redovisa och summera resultat och kostnader i den upprätthållna verksamhetsstrukturen.

Tidigare har det inte funnits något mål för utgiftsområde 2. Däremot har mål satts för utgiftsområdets två politikområden – Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn. Målet för Effektiv statsförvalt-

ning har varit att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt till nytta för medborgare, näringsliv och beslutsfattare. Målen för Finansiella system och tillsyn har varit:

- att det finansiella systemet ska vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse av ett gott skydd,
- att reglering och tillsyn ska bidra till förtroendet för den finansiella sektorn,
- att tillsynen ska bedrivas effektivt,
- att statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt samt att kostnaderna för statsskulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas.

Regeringen föreslår nu att de tidigare politikområdena avskaffas samt att målen för de tidigare politikområdena Effektiv statsförvaltning och Finansiella system och tillsyn upphävs. Vidare föreslår regeringen att det införs ett nytt övergripande mål för utgiftsområdet. Mot detta mål ska verksamheter inom utgiftsområdet redovisas och följas upp.

Målet för utgiftsområdet bör enligt regeringen vara:

- dels att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt till nytta för medborgare, näringsliv och beslutsfattare, dels
- att det finansiella systemet ska vara effektivt och tillgodose såväl samhällets krav på stabilitet som konsumenternas intresse av ett gott skydd,
- att reglering och tillsyn ska bidra till förtroendet för den finansiella sektorn,
- att tillsynen ska bedrivas effektivt,
- att statens finansförvaltning ska bedrivas effektivt,
- att kostnaderna för statsskulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas.

För några av delområdena i utgiftsområdet redovisar regeringen mer konkreta del- och etappmål eller intentioner m.m. Några av de viktigaste delmålen är enligt regeringen:

- en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att rätt kompetens finns för att nå verksamhetens mål, samt för att skapa legitimitet och förtroende för den statliga förvaltningen,
- att offentlig upphandling ska vara effektiv och rättssäker och tillvarata konkurrensen så att skattemedel används på bästa sätt.

Regeringen anger vidare att huvudmålen för utgiftsområdet fr.o.m. 2009 bör kompletteras med ytterligare ett mål. Detta mål har dock regeringen valt att inte vilja binda med riksdagen. Detta ytterligare mål är att åstadkomma ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt stöd till statliga myndigheter, beslutfattare och andra avnämare. Några viktiga delmål här är att skapa:

- tillförlitlig och lättillgänglig statistik, samt tillförlitliga och lättillgängliga prognoser och analyser av den samhällsekonomiska utvecklingen,
- en kostnadseffektiv statlig finans- och fastighetsförvaltning, med rimligt risktagande samt med likvärdig avkastning i jämförelse med andra alternativ.

Några av utgiftsområdets delområden

Statlig förvaltningspolitik

Den statliga förvaltningspolitiken syftar till att skapa bästa möjliga förutsättningar för att genomföra regeringens politik inom olika områden på ett effektivt och rättssäkert sätt till nytta för medborgare och företag. Området omfattar styrning, ledning, organisation och verksamhetsutveckling, viss efterfrågestyrd stabsverksamhet och myndighetsservice samt förvaltning och utveckling av den ekonomiska styrningen och budgetprocessen. I området ingår myndigheterna Ekonomistyrningsverket (ESV), Kammarkollegiet, Statskontoret samt Verket för förvaltningsutveckling (Verva).

I fokus för regeringens översyns- och förändringsarbete av förvaltningspolitiken står följande uppgifter:

- att klargöra statens roll och uppgifter,
- att sätta medborgare och företag i centrum, bl.a. genom ökad samverkan mellan myndigheterna,
- att förbättra styrningen genom tydligare rollfördelning och bättre dialog mellan regeringen och myndigheterna,
- att effektivisera förvaltningen och förenkla mötet med medborgare och företag genom elektronisk förvaltning.

Regeringen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla förvaltningen, och regeringens bedömning är att de samlade insatserna från stabsmyndigheterna väl har bidragit till förändringsarbetet. Några av de åtgärder som hittills vidtagits eller initierats är:

- En ny myndighetsförordning har införts som tydliggör ledningsformer och ansvarsfrågor. Bland annat har nya instruktioner för över 200 förvaltningsmyndigheter tagits fram.
- Ett projekt har startats inom Regeringskansliet för att utveckla arbetsformer och styrning som bättre ska stödja regeringens arbete med att göra det enklare och lönsammare att driva företag. Projektet slutredovisas september 2009.
- En handlingsplan för e-förvaltning har presenterats som successivt ska genomföras.
- En särskild utredare har tillsatts för att utreda former för samverkan mellan statliga myndigheter och kommuner och möjligheter till samverkan med viss kommersiell service. Arbetet avslutas november 2009.

- Individens möjligheter till inflytande har stärkts genom t.ex. en ny lag om valfrihetssystem. Ytterligare åtgärder är på gång, bl.a. genom förbättring av informationen om välfärdstjänster där valmöjligheter finns.
- En ny stabsorganisation införs (se vidare nedan).
- Förvaltningskommittén har fått i uppgift att se över den centrala förvaltningens uppgifter och organisation. Ett delbetänkande, Opinionsbildande verksamhet och små myndigheter, har presenterats. Betänkandet bereds nu i Regeringskansliet.
- SCB har fått i uppdrag att upprätta och föra ett myndighetsregister.

Vidare anger regeringen i budgetpropositionen att den överväger att samlat redovisa det förvaltningspolitiska arbetet i en skrivelse eller proposition till riksdagen. Det fortsatta arbetet med att vidareutveckla förvaltningen kommer i den närmaste framtiden att fokuseras kring statsförvaltningens uppgifter, medborgarnas tillgång till offentlig service samt styrning och uppföljning av verksamheter. Insatserna för att utveckla den elektroniska förvaltningen fortsätter och initiativ kommer att tas för att säkerställa en väl fungerande tillsyn.

Regeringen anger också att regeringens stabsresurser ska förstärkas samt att en ny stabsorganisation ska införas. Som en följd av bl.a. Stabsutredningens betänkande Ett stabsstöd i tiden (SoU 2008:22) anger regeringen att uppföljning och utvärdering ska utvecklas genom att Statskontoret tillförs ytterligare resurser. Vidare ska Verva avvecklas den 31 december 2008, och Vervas ansvar för uppföljning av förvaltningspolitiken, den strategiska kompetensförsörjningen, statistik över den offentliga sektorns utveckling samt vissa kvalitets- och utvecklingsfrågor förs över från Verva till Statskontoret. En e-delegation inrättas med syftet att förverkliga regeringens handlingsplan för e-förvaltning. Normeringsarbetet inom e-förvaltning blir ett direkt ansvar för regeringen. Den nya myndigheten för samhällsskydd och beredskap får bemyndigande att meddela föreskrifter avseende myndigheters informationssäkerhet. Det ansvar som Verva i dag har för IT-upphandlingen förs tills vidare över till Kammarkollegiet. Regeringen anger också att den senare kommer att flytta vissa uppgifter av förvaltningskaraktär till Kammarkollegiet. Detta för att renodla Regeringskansliets uppgift att biträda regeringen.

Statliga arbetsgivarfrågor

Målet för området Statliga arbetsgivarfrågor är en samordnad statlig arbetsgivarpolitik som säkerställer att kompetens finns för att nå verksamhetens mål. I området ingår Arbetsgivarverket och Statens pensionsverk samt vissa nämnder inom det arbetsgivarpolitiska området. Följande delmål har satts upp för de statliga arbetsgivarna:

- Den statliga sektorn ska totalt sett inte vara löneledande.
- Andelen kvinnor på ledande befattningar i staten ska öka.
- Löneskillnaderna mellan kvinnor och män i staten ska minska.

- Den etniska och kulturella mångfalden bland de anställda i staten ska öka på alla nivåer.
- Arbetsmiljön i staten ska vara god.
- De statsanställda ska ha kunskap om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statstjänsteman.

Enligt regeringens redovisning har nästan alla delmål utvecklats väl under det senaste året. Löneutvecklingen i staten följer väl utvecklingen på arbetsmarknaden i stort, sjukfrånvaron och löneskillnaderna mellan män och kvinnor fortsätter att minska, mångfalden bland de anställda i staten stiger och kunskapen om rollen tjänsteman i staten har ökat. Andelen kvinnor i ledande befattningar ökade emellertid inte under 2007 utan andelen låg kvar på samma nivå som under 2006.

Prognos- och uppföljningsverksamhet

Målet för området är tillförlitliga och väldokumenterade prognoser, analyser och uppföljning av den samhällsekonomiska och statsfinansiella utvecklingen. Verksamheten inom området bedrivs framförallt av ESV, Konjunkturinstitutet (KI) och Finanspolitiska rådet. Regeringen konstaterar att ESV:s verksamhet har resulterat i prognoser och utfallsinformation av god kvalitet. Dessutom anser regeringen att KI nått sina mål genom att kraven på precision och kvalitet i de makroekonomiska prognoserna är uppfyllda. Vidare har Finanspolitiska rådet genom sin verksamhet uppnått målen om ökad öppenhet och tydlighet kring den ekonomiska politikens syften och effektivitet.

Fastighetsförvaltning

Målet för området är en kostnadseffektiv statlig kapital- och fastighetsförvaltning. Förvaltningen ska ske med rimligt risktagande samt med likvärdig avkastning och service i jämförelse med andra alternativ. I området ingår Statens fastighetsverk (SFV) samt Fortifikationsverket (FortV). Enligt regeringen har avkastningskraven på verksamheterna uppfyllts. SFV och FortV har också uppfyllt de mål regeringen ställt upp och mätningarna avseende kundernas uppfattningar om myndigheternas verksamhet visar på nöjda kunder.

Statistik

Målet för verksamheten är statistik av god kvalitet som är tillgänglig för användarna. Kostnaderna för uppgiftslämnarna ska minska och statistikproduktionen ska vara effektiv. Området omfattas av Statistiska centralbyråns verksamhet. Regeringen bedömer att målen för verksamheten i huvudsak har uppfyllts. Statistiken har hållit god kvalitet och har i stor utsträckning använts som underlag för beslutsfattande, samhällsdebatt och forskning.

Finansinspektionen

Området omfattar Finansinspektionens (FI) verksamhet. FI:s verksamhet omfattar tillsyn, reglering och tillståndsgivning inom den finansiella sektorn.

FI använde 2007 63 % av sina resurser åt tillsynen. Tillsynen delas upp i två grenar, stabilitetstillsynen och marknadstillsynen, där stabilitetstillsynen avser stabiliteten i hela det finansiella systemet. Denna tillsyn delas upp i fyra klasser, där klass ett, bestående av framför allt de fyra största bankerna, är den klass som bedöms ha mest betydelse för stabiliteten. Tillsynsinsatserna har under de senaste åren koncentrerats till de första två klasserna. När det gäller reglering har FI:s verksamhet under året fokuserat kring nya EG-direktiv inom t.ex. värdepappersmarknadsområdet. Tillståndsgivningen är en relativt omfattande verksamhet för FI. Under 2007 inkom drygt 6 000 tillståndsansökningar och anmälningar, men trots det lyckades FI pressa ned handläggningstiden till 29 dagar från 31 dagar 2006.

Regeringen konstaterar att verksamheten vid FI kännetecknas av återkommande förändringar i tillsynsuppdraget och regelverksamheten. Arbetet med att ta fram nya regler har varit omfattande men har enligt regeringen fullföljts enligt plan. Regeringen konstaterar också att FI medvetet arbetat med att effektivisera tillståndsgivningen, vilket resulterat i kortare handläggningstider. Regeringens övergripande bedömning är att FI i stort har levt upp till ställda krav inom givna ramar. Därmed har FI bidragit till utgiftsområdets mål. Kraven på FI, både vad gäller tillsyn och reglering, ökar emellertid och regeringen anser att FI:s resurser bör förstärkas.

Riksgäldskontoret

Området omfattar Riksgäldskontorets (RGK) verksamhet. RGK är statens internt bank och uppdraget är att finansiera det som regering och riksdag beslutat. Vidare ger RGK ut garantier och lån efter beslut av regering och riksdagen. RGK ansvarar också för hanteringen och förvaltningen av statskulden utifrån regeringens riktlinjer. Målet för statsskuldförvaltningen är att låna så billigt som möjligt utan att ta för stora risker.

Regeringen gör bedömningen att målen för statens internt bank uppnåtts samt att huvudtrycket att staten har en väl fungerande statsskuldförvaltning består. Förvaltningen har bedrivits i enlighet med regeringens riktlinjer och statsskuldspolitikens övergripande mål. Vidare anser regeringen att hanteringen av garantier utvecklats i enlighet med RGK:s uppdrag samt att RGK:s övertagande av insättningsgarantin och investerarskyddet från Insättningsgarantinämnden fr.o.m. 2008 har hanterats på ett ändamålsenligt och effektivt sätt.

Revisionens iakttagelser

Samtliga årsredovisningar för myndigheterna inom utgiftsområdet har av Riksrevisionen (RiR) bedömts vara i allt väsentligt rättvisande.

Utgiftsområdet har under åren 2004–2008 berörts av ett 30-tal rapporter inom den s.k. effektivitetsrevisionen. I tabell 2 framgår vilka rapporter som regeringen hittills har bedömt som officiellt färdigbehandlade.

Tabell 1. Färdigbehandlade revisionsrapporter

Rapport	Rubrik
RiR 2004:4	Den statliga garantimodellen
RiR 2004:8	Uppdragsstatistik – Insyn i SCB:s avgiftsbelagda verksamhet
RiR 2004:12	Höga tjänstemäns representation och förmåner
RiR 2004:16	Premiepensionens första år
RiR 2004:17	Rätt avgifter – statens uttag av tvingade avgifter
RiR 2004:19	Vem styr den elektroniska förvaltningen?
RiR 2005:20	Statliga myndigheters bemyndiganderedovisning
RiR 2005:26	Granskning av SPV:s interna styrning och kontroll av informations säkerheten
RiR 2006:6	Redovisning av myndigheternas betalningsflöden
RiR 2006:12	Konsumentskyddet inom det finansiella området
RiR 2006:15	Statliga bolag och offentlig upphandling
RiR 2006:17	Förvaltningsutgifter på sakanslag
RiR 2006:21	Finansförvaltningen i statliga fastighetsbolag
RiR 2006:32	Bidrag som regeringen och Regeringskansliet fördelar
RiR 2007:5	Regeringens skatteprognoser
RiR 2007:13	Granskning av årsredovisning för staten 2006

De effektivitetsrapporter som berör utgiftsområdet och som enligt regeringen ännu inte är färdigbehandlade framgår av tabell 2.

Tabell 2. Revisionsrapporter som inte är färdigbehandlade

Rapport	Rubrik
RiR 2005:10	Samordnade inköp
RiR 2006:23	Det makroekonomiska underlaget i budgetpropositionen
RiR 2006:27	Regeringens uppföljning av överskottsmålet
RiR 2007:3	Regeringens beredning och redovisning av skatteutgifter
RiR 2007:10	Regeringens styrning av informations säkerhetsarbetet i den statliga förvaltningen
RiR 2007:21	Regeringens analys av finanspolitikens långsiktiga hållbarhet
RiR 2007:22	Sambandet mellan utgiftstaket, överskottsmålet och skattepolitiken – regeringens redovisning
RiR 2007:25	Styrelser med fullt ansvar
RiR 2007:26	Regeringens redovisning av budgeteffekter
RiR 2007:28	Riksrevisionens granskningsrapport; Krisberedskap i betalningssystemet
RiR 2008:3	Staten och pensionsinformationen
RiR 2008:4	Regeringens redovisning av arbetsmarknadspolitikens förväntade effekter

Rapport	Rubrik
RiR 2008:7	Statligt bildade stiftelser – regeringens insyn och uppföljning
RiR 2008:15	Tillämpning av det finanspolitiska ramverket – Regeringens redovisning i 2008 års ekonomiska vårproposition
RiR 2008:17	Regeringens hantering av tilläggsbudgeten
RiR 2008:18	Avveckling av myndigheter
RiR 2008:20	Granskning av Årsredovisning för staten 2007

Riksrevisionens rapporter om det finanspolitiska ramverket, finanspolitiska mål, prognoser och budgeteffekter (rapporterna 2006:23, 2006:27, 2007:3, 2007:21, 2007:22, 2007:26 samt 2008:15) behandlas och kommenteras av regeringen i samband med finansplan m.m. i volym 1 i budgetpropositionen. I volym 1 kommenteras även RiR 2008:7 Statligt bildade stiftelser – regeringens insyn och uppföljning samt RiR 2008:18 Avveckling av myndigheter.

Under punkterna nedan anges vilka revisionsrapporter som regeringen behandlar under utgiftsområde 2. I punkterna ges en kort sammanfattning av regeringens kommentarer till rapporterna.

- Rapporten om redovisning av budgeteffekter (RiR 2007:26) behandlas även under utgiftsområde 2 i budgetpropositionen. Regeringen hänvisar till att det pågår ett utvecklingsarbete inom Regeringskansliet i syfte att utveckla regeringens redovisning till riksdagen i linje med revisorernas förslag.
- Rapporten om krisberedskap i betalningssystemet (RiR 2007:28). Regeringen noterar att finansutskottet i betänkande 2007/08:FiU31 behandlat Riksrevisionens styrelses framställning angående krisberedskapen i betalningssystemet (2007/08:RRS24). Regeringen noterar vidare att utskottet avstyrkte styrelsens framställning, men att utskottet konstaterade att det behövs ytterligare åtgärder för att förbättra krisberedskapen. Utskottet ansåg att förslag på detta samhällsviktiga område bör föregås av noggrann beredning. Utskottet ansåg vidare att det arbete som med anledning av Riksrevisionens iakttagelser inte bör föregripas, med hänsyn till den relativt korta tid som förflutit sedan Riksrevisorernas rapport lämnades och till att en redovisning av regeringens åtgärder kan emotes i budgetpropositionen för 2009. Enligt regeringen innehåller de rapporter Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksbanken lämnade våren 2008 åtgärder som myndigheterna kommer att vidta för att stärka motståndskraften och krisberedskapen i betalningssystemet. Frågorna om det övergripande ansvaret för krisberedskap i betalningssystemet, samt om hur de grundläggande kraven på uthållighet och säkerhet i systemet ska regleras bereds för närvarande i Regeringskansliet.
- Rapporten om staten och pensionsinformationen (RiR 2008:3) i de delar som berör Statens pensionsverk (SPV). Enligt regeringen stämmer inte Riksrevisionens påstående att en statsanställd kan få tre olika prognoser för sin tjänstepension om man jämför uppgifter från SPV,

Minpension.se samt de uppgifter som årligen lämnas av Försäkringskassan och Premiepensionsmyndigheten. Redovisningen från de två sistnämnda myndigheterna har, enligt regeringen, aldrig innehållit uppgifter om tjänstepensionen, utan enbart uppgifter om den allmänna pensionen. SPV behöver dock förbättra pensionsinformationen och utveckla den information som verket lämnar till Minpension.se. Riksrevisionens rapport kommer att vara ett bra stöd i det arbetet, menar regeringen.

- Rapporten om statligt bildade stiftelser (RiR 2008:7) behandlas även den under utgiftsområde 2. Regeringen hänvisar till att rapporten för närvarande bereds i Regeringskansliet.
- Rapporten om tillämpningen av det finanspolitiska ramverket (RiR 2008:15) behandlas även den under utgiftsområde 2. Regeringen hänvisar till att rapporten för närvarande bereds i Regeringskansliet.
- Rapporten Styrelser med fullt ansvar (RiR 2007:25). Regeringen bedömer att den nya myndighetsförordningen hanterar flertalet av de problem som lyfts fram i revisionsrapporten.

Motionen

I motion Fi293 av Thomas Östros m.fl. (s) i denna del noteras att regeringen under utgiftsområde 2 anger att den ser allvarligt på den kritik som Riksrevisionen riktar mot krisberedskapen i betalningssystemet samt att regeringen delar Riksrevisionens uppfattning att det centrala betalningssystemets motståndskraft bör stärkas ytterligare. Trots det återkommer inte regeringen med förslag på vilka förstärkningar som måste göras utan hänvisar till att frågan fortfarande bereds i Regeringskansliet. Denna tidsutdräkt i en mycket viktig fråga är anmärkningsvärd, enligt motionärerna.

Finansutskottets ställningstagande

Nytt mål för utgiftsområdet

Innan utskottet kommenterar regeringens förslag till nytt mål för utgiftsområde 2 vill utskottet upplysa om att utskottet under avsnittet Förändringarna i regeringens mål och resultatredovisning övergripande behandlar de förändringar i verksamhets- och målstrukturen som regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2009.

När det gäller utgiftsområde 2 innebär regeringens förslag att de två tidigare politikområdena Effektiv statsförvaltning och Finansiella system och tillsyn samt verksamhetsområdena tas bort. De tidigare målen för respektive politikområde förs samman till ett gemensamt mål för hela utgiftsområdet mot vilket verksamheterna inom utgiftsområdet ska redovisas och följas upp. Regeringen aviserar också, som regeringen uttrycker det, ett tredje mål för utgiftsområdet. Detta mål väljer dock regeringen att inte binda med riksdagen. Målet lyder: att åstadkomma ett ändamålsenligt och

kostnadseffektivt stöd till statliga myndigheter, beslutsfattare och andra avnämare. Utskottet har svårt att utröna varför regeringen kallar målet det tredje målet. I propositionen skriver regeringen att de båda huvudmålen för utgiftsområdet fr.o.m. 2009 förenas genom detta tredje mål. Vilka två huvudmål som avses är också svårt att genomskåda eftersom utgiftsområdet enligt regeringens förslag får ett gemensamt huvudmål med sex att-satser.

Regeringen redovisar dessutom fyra delmål. Samtliga delmål utom ett är i stort sett likalydande med mål som tidigare gällde för vissa verksamhetsområden inom politikområdena.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag att upphäva politikområdena samt därmed även politikområdenas nuvarande mål.

När det gäller regeringens förslag till mål för utgiftsområdet kan utskottet konstatera att det nya målet nära nog är identiskt med de mål som tidigare fanns för politikområdena.

Utskottet har tidigare återkommande kritiserat utformningen av målen för politikområdena. Målen har enligt utskottets uppfattning bl.a. varit för allmänt hållna och därmed svåra att följa upp. Regeringen har löpande utvecklat målen i syfte att göra dem mer uppföljningsbara. Regeringens nya mål innebär enligt utskottets mening inte någon avgörande förbättring i förhållande till den kritik som utskottet tidigare framfört. Anledningen är bl.a. att målet i praktiken förblir desamma som tidigare med den skillnaden att målet nu gäller för hela utgiftsområdet i stället för som tidigare för respektive politikområde. Enligt utskottets mening finns det utrymme för att ytterligare precisera och utveckla målformuleringarna för utgiftsområdet och göra målen mer uppföljningsbara.

Syftet med regeringens förändringar är bl.a. att göra resultatstyrningen mer verksamhetsanpassad och öka flexibiliteten i styrningen. Detta öppnar enligt utskottets mening för möjligheterna att i högre grad än tidigare formulera mål på verksamhetsnivå. Regeringen bör enligt utskottets mening överväga att införa mål som mer än i dagsläget är kopplade till verksamheter eller olika grupper av verksamheter inom utgiftsområdet. En sådan utveckling skulle kunna ge mer konkreta och uppföljningsbara mål.

I och med att politikområdena tas bort försvinner också de tidigare verksamhetsområdena. I utgiftsområde 2 har regeringen, vid sidan av ett övergripande avsnitt om utgiftsområdet och budgetförslag, valt att redovisa mål och resultat på följande delområden: Statlig förvaltningspolitik, Effektiv offentlig upphandling, Statliga arbetsgivarfrågor, Statistik, Prognos- och uppföljningsverksamhet, Fastighetsförvaltning, Finansinspektionen, Riksgäldskontoret, Premiepensionsmyndigheten, God redovisningssed för företag och organisationer samt Riksrevisionen.

Denna underindelning av utgiftsområdet verkar vara rimlig och påminner till stora delar om strukturen som tidigare fanns inom politikområdena. Utskottet saknar dock ett mer utförligt resonemang om varför utgiftsområdet delats in i dessa delområden.

I budgetpropositionen för 2008 föreslog regeringen ett nytt mål för det dåvarande politikområdet Effektiv statsförvaltning. Det nya målet som föreslogs var *"att stärka statsförvaltningens förmåga att lösa sina uppgifter rättssäkert och effektivt ..."*.

Utskottet tyckte i samband med behandlingen av Utgiftsområde 2 (2007/08:FiU2) att regeringens ambition att ändra målformuleringen i syfte att göra det lättare att redovisa åtgärder och resultat i förhållande till det nya målet var lovvärt. Utskottet ansåg också att tillägget *"att lösa sina uppgifter rättssäkert"* gjorde målet mer konkret jämfört med tidigare. Utskottet menade dock att det möjligtvis kunde framstå som överflödigt att ha rättsäkerhet som mål med tanke på att rättssäkerhet är ett krav enligt lag. Utskottet noterade också att det nya målet genom formuleringen *"att stärka statsförvaltningens förmåga"* inte beskriver ett tillstånd som kan nås vid en viss tidpunkt utan snarare beskriver en riktning. Utskottet ansåg att tillståndsmål var att föredra då det underlättar analyser av måluppfyllelsen.

Utskottet noterar att även regeringens nya mål för utgiftsområde 2 innehåller formuleringarna *"att lösa sina uppgifter rättssäkert"* samt *"att stärka statsförvaltningens förmåga"*.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till nytt mål för utgiftsområdet men anser samtidigt att det finns utrymme att i linje med vad som anförts ovan utveckla såväl målformuleringarna som indelningen av utgiftsområdet. Utskottet ser regeringens förslag som ett första steg mot en förändring av mål- och resultatstyrningen inom utgiftsområdet.

Granskningen av statliga bolag och offentlig upphandling

Riksrevisionens granskningsrapport om statliga bolag och offentlig upphandling (RiR 2006:15) betraktas av regeringen som färdigbehandlad. Finansutskottet behandlade och avslog styrelsens framställning med anledning av rapporten i betänkande 2006/07:FiU13. I Riksrevisionens uppföljning från april 2008 framgår att Riksrevisionen anser att det fortfarande finns utestående problem.

I rapporten från 2006 granskade Riksrevisionen om regeringen och Nämnden för offentlig upphandling (NOU) har försäkrat sig om att de statliga bolagen som omfattas av lagen om offentlig upphandling (LOU) följer reglerna när de gör sina inköp. Granskningen visade enligt Riksrevisionen att NOU och ledningarna för vissa bolag inte var överens om huruvida bolagen omfattades av LOU. Bolagens samhällsuppdrag tolkades på olika sätt. NOU har inte de förutsättningar som krävs för effektiv tillsyn. NOU saknar sanktionsmöjligheter och har heller inte rätt att föra ärende vidare till domstol för prövning. Riksrevisionen rekommenderade att samhällsuppdraget för de berörda bolagen skulle tydliggöras, att tillsynsmyndigheten skulle få större befogenheter och att sanktionsmöjligheter skulle införas i LOU.

Riksrevisionen konstaterar i sin uppföljning att NOU avvecklats och att Konkurrensverket övertagit ansvaret för tillsynen. Riksrevisionen noterar att Konkurrensverket i en skrivelse till regeringen i december 2007 pekar på att frågan om de otydliga samhällsuppdragen för de statliga bolagen inte är löst, vilket är grundläggande för att man ska kunna klargöra vilka bolag som omfattas av LOU. Vidare pekar Konkurrensverket i ytterligare en skrivelse till regeringen i februari 2008 på att verket saknar effektiva rättsmedel för att kunna verka för en effektiv offentlig upphandling. Konkurrensverket anger i skrivelsen att de bl.a. vill ha talerätt, vitesmöjligheter och möjligheter att ta ut marknadsskadeavgifter för att kunna fullgöra sitt uppdrag.

Om det kvarstår problem i linje med vad Riksrevisionen pekar på i sin uppföljningsrapport är det utskottets uppfattning att dessa bör lösas. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen anger att den bl.a. överväger att öka tillsynsmyndighetens, dvs. Konkurrensverkets, befogenheter genom exempelvis talerätt i upphandlingsmål. En översyn av rättsmedlen vid offentlig upphandling pågår i Regeringskansliet.

Krisberedskapen i betalningssystemet

Socialdemokraterna tycker i motion Fi293 att det är anmärkningsvärt att regeringen inte lägger några förslag i budgetpropositionen om förstärkning av krisberedskapen i betalningssystemet med anledning Riksrevisionens rapport (RiR 2007:28).

Utskottet behandlade Riksrevisionens styrelses framställning i ärendet (2007/08:RRS24) våren 2008. Utskottet avstyrkte Riksrevisionens styrelses framställning, men betonade samtidigt att det är viktigt att krisberedskapen inom betalningssystemet är god och att ytterligare åtgärder krävdes för att säkerställa en förbättrad krisberedskap. Utskottet noterade samtidigt att det inom regeringen och på berörda myndigheter pågick ett arbete för att förbättra krisberedskapen.

Utskottet anser, i likhet med vad utskottet ansåg vid behandlingen våren 2008, att förslag inom de aktuella områdena bör föregås av noggrann beredning. Utskottet noterar därför att regeringen i budgetpropositionen anger att det pågår en beredning i Regeringskansliet av frågorna om det övergripande ansvaret för krisberedskap i betalningssystemet, samt av hur de grundläggande kraven på uthållighet och säkerhet i systemet ska regleras. Regeringen anger dessutom att rapporterna som Finansinspektionen, Riksgäldskontoret och Riksbanken lämnade våren 2008 innehåller åtgärder som myndigheter löpande genomför eller kommer att genomföra. Samtidigt vill utskottet emellertid betona vikten av att åtgärder vidtas för att reducera riskerna för kriser i betalningssystemet och för att öka beredskapen att hantera kriser.

Granskningen av SCB:s avgiftsbelagda verksamhet

I förra årets behandling av utgiftsområde 2 (bet. 2007/08:FiU2) noterade utskottet att regeringen betraktade Riksrevisionens rapport Uppdragsstatistik – Insyn i SCB:s avgiftsbelagda verksamhet (RiR 2004:8) som färdigbehandlad. Utskottet konstaterade samtidigt att Riksrevisionen i sin egen uppföljning av granskningen framhöll att SCB:s uppdragsverksamhet fortfarande bedrevs organisatoriskt integrerat med anslagsverksamheten. Utskottet uttalade då att det var angeläget att regeringen tillsammans med den berörda myndigheten kom till rätta med kvarvarande brister i redovisningen av den anslagsfinansierade respektive den uppdragsfinansierade verksamheten.

Med anledning av utskottets uttalande följer regeringen upp rapporten om SCB:s avgiftsbelagda verksamhet i budgetpropositionen under utgiftsområde 2. Regeringen anger att den sedan Riksrevisionens rapport uppdragit åt SCB att utarbeta en årlig arbetsplan som översiktligt beskriver den planerade anslagsfinansierade verksamheten och planerade större förändringar i statistikproduktionen. Regeringen har också i SCB:s regleringsbrev förtydligat att uppdrag rörande officiell statistik ska prioriteras före annan avgiftsfinansierad statistik. SCB har också, enligt regeringen, väsentligt förbättrat informationen om uppdragsverksamheten i årsredovisningen, bl.a. vad avser prissättningsstrategier, satsningar inom marknadsföring och produktutveckling samt särredovisning av intäkter och kostnader avseende SCB:s produktion av officiell statistik för andra statistikansvariga myndigheter. Vidare har ett förbättrat centralt stöd utarbetats och utbildningar genomförts samtidigt som kvaliteten i uppdragsdiariet höjts.

Riksrevisionen om regeringens hantering av tilläggsbudgeten

Utskottet vill här passa på att kommentera Riksrevisionens rapport om regeringens hantering av tilläggsbudgeten (RiR 2008:17). Rapporten publicerades i slutet av september 2008, vilket innebär att regeringen inte hunnit behandla den i budgetpropositionen.

Slutsatsen i Riksrevisionens rapport är kortfattat att det i flera fall kan ifrågasättas om det finns ett behov av anslag på tilläggsbudget. Riksrevisionen rekommenderar regeringen att bl.a. vara mer återhållsam när det gäller omfattningen av tilläggsbudget, främst vad gäller förslag om utgiftsökning, samt se till att utgiftsökningar finansieras med utgiftsminskningar. Vidare menar Riksrevisionen att ärendets beredning liksom utgifts- och verksamhetseffekterna ska beskrivas i förslagsmotiveringarna. Dessutom anser Riksrevisionen att regeringen bör överväga att pröva reglering av tilläggsbudgeten i samband med den aviserade översynen av budgetlagen.

Utskottet behandlade Riksrevisionens rapport i tilläggsbudget 2 2008 betänkande 2000/09:FiU11. Enligt utskottets bedömning bör regeringen förbättra motiveringarna till förslagen på tilläggsbudget. Till exempel bör det framgå varför medelsbehovet inte kan täckas med redan anvisade medel.

Även anslagsminskningar bör regelmässigt motiveras utförligare. Utskottet framhåller vidare att det är viktigt att processen kring tilläggsbudget är lika stram som processen kring budgetpropositionen.

Mål och resultat för Riksrevisionen

Riksrevisionen är en del av riksdagens kontrollmakt och ansvarar för granskningen av statlig verksamhet. Granskningen omfattar såväl effektivitetsrevision som årlig revision.

Riksrevisionens uppgifter och mål

Riksrevisionen reviderar hela beslutskedjan i den verkställande makten och ska förse riksdagen med ett kvalificerat beslutsunderlag. Detta ställer stora krav på myndigheten. Riksrevisionen måste präglas av hög effektivitet och kvalitet. Riksrevisionen bör sträva efter att utföra sina uppgifter på ett sådant sätt att myndigheten utgör ett föredöme i statsförvaltningen. Målet för den årliga revisionen är att på utsatt tid och i enlighet med god revisionsmedvetenhet avge revisionsberättelser i enlighet med lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Målet för effektivitetsrevisionen är att den ska utföras inom hela Riksrevisionens mandat och bedrivas i enlighet med den av riksrevisorerna fastställda inriktningen så som den redovisas i granskningsplanen.

Riksrevisionens resultat

Riksrevisionen har nått målen för den årliga revisionen. Revisionsberättelserna har lämnats i rätt tid och genomförts enligt god redovisningsmedvetenhet. Effektivitetsrevisionen har i allt väsentligt genomförts inom ramen för den fastslagna inriktningen på granskningen. Under året har 30 granskningsrapporter slutförts, vilket är detsamma som det mål som sattes upp i verksamhetsplanen för 2007.

Riksrevisionens internationella utvecklingssamarbete ligger nu på i stort sett avsedd nivå. Under 2007 bedrevs sex samarbetsprojekt i södra Afrika, i Östeuropa och på Balkan. Vidare påbörjades ett samarbete med revisionsmyndigheten i Indonesien.

Resultaten av Riksrevisionens verksamhet redovisas bl.a. i myndighetens årsredovisning. Riksrevisionen redovisar även i en särskild skrift resultaten av genomförda granskningar. Denna särskilda skrift är ett resultat av finansutskottets önskemål om en redovisning av effekterna av Riksrevisionens granskningar (bet. 2005/06:FiU25).

Externa revisionens iakttagelser

Finansutskottet har uppdragit åt revisionsbyrån Grant Thornton Sweden AB att utföra extern revision av Riksrevisionen. Externrevisorerna bedömer i revisionsberättelsen att Riksrevisionens årsredovisning i allt väsentligt är rättvisande. I den revisionspromemoria som kompletterar revisionsberättelsen tar externrevisorerna bl.a. upp frågor om Riksrevisionens mål, pensionsavtal och stigande konsultkostnader. Finansutskottet behandlade såväl Riksrevisionens årsredovisning för 2007 och uppföljningsrapporten som externrevisorernas iakttagelser i betänkande 2007/08:FiU28 Riksrevisionens årsredovisning.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet behandlade Riksrevisionens årsredovisning för 2007, externrevisorns revisionsberättelse och revisionspromemoria samt Riksrevisionens uppföljningsrapport i betänkande 2007/08:FiU28. Bland annat välkomnade utskottet att Riksrevisionen i årsredovisningen utvecklat nyckeltalen. Utskottet ansåg dock att Riksrevisionen borde återkomma till riksdagen med en tydlig redovisning av huruvida de ökade nedlagda resurserna per granskning medfört avsedd kvalitetshöjning. Utskottet ställde sig också positivt till Riksrevisionens nya uppföljningsrapport och konstaterade att ytterligare steg tagits mot att fokusera uppföljningen på effekterna i den granskade verksamheten.

Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslag enligt regeringens och Riksrevisionens styrelses förslag inom utgiftsområde 2.

Jämför särskilda yttrandena 2 (s), 3 (v) och 4 (mp).

Utgiftsområdet 2 består av 15 anslag. I tabell 3 redovisas regeringens respektive oppositionspartiernas förslag till ramar för samtliga anslag inom utgiftsområdet.

Tabell 3. Regeringens och oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter 2009 inom utgiftsområde 2

(Tusentals kronor)

Anslag (ramanslag)	Regeringen	s	v	mp
1:1 Statskontoret	93 586			
1:2 Kammarkollegiet	55 751			
1:3 Avveckling av verket för förvaltningsutveckling m.m.	11 515			
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	9 553			+170 000

Anslag (ramanslag)	Regeringen	s	v	mp
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	9 936 000			
1:6 Finanspolitiska rådet	7 070		-7 070	
1:7 Konjunkturinstitutet	50 718		-25 000	
1:8 Ekonomistyrningsverket	121 286			
1:9 Statistiska centralbyrån	482 985		+22 000	
1:10 Bidragsfastigheter	310 000			
1:11 Finansinspektionen	227 774	+12 000	+10 000	
1:12 Riksgäldskontoret	296 078			
1:13 Bokföringsnämnden	8 405			
1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter	1 800			
1:15 Riksrevisionen	287 457			
Summa	11 899 978	+12 000	-70	+170 000

Not: För sin verksamhet disponerar Riksrevisionen anslag 1:15 inom utgiftsområde 2 samt anslag 8:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete inom utgiftsområde 7.

Propositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen (punkt 15) att de sammanlagda anslagen inom utgiftsområdet ska uppgå till 11,9 miljarder kronor 2009. Hur anslagen fördelar sig på olika verksamheter framgår av tabell 3. I tabell 2 framgår även skillnaden mot den budgeterade nivån 2008 inklusive förändringar som gjorts i samband med tilläggsbudget 1 och 2 2008. De 11,9 miljarder kronorna motsvarar ramen för utgiftsområdet i steg 1 i riksdagens budgetprocess. I propositionen tas också Riksrevisionens styrelses förslag till anslag för Riksrevisionen 2009 (punkt 13) upp samt styrelsens förslag till lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar (punkt 12).

Nedan kommenteras kortfattat regeringens förslag till anslag utöver regeringens förslag till omräkning av anslagen till följd av pris- och löneutvecklingen.

Tabell 4. Regeringens föreslagna anslagsbelopp 2009 i förhållande till innevarande års anslagsbelopp

(Miljoner kronor)

Anslag (ramanslag)	Budget 2008 ¹	Förslag 2009	Förändring
1:1 Statskontoret	57,1	93,6	+36,5
1:2 Kammarkollegiet	33,4	55,8	+22,4
1:3 Avveckling av verket för förvaltningsutveckling m.m.	55,9	11,5	-44,4
1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor	2,4	9,5	+7,1
1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.	9 607,1	9 936,0	+328,9
1:6 Finanspolitiska rådet	6,0	7,1	+1,1
1:7 Konjunkturinstitutet	50,0	50,7	+0,7
1:8 Ekonomistyrningsverket	107,4	121,3	+13,9
1:9 Statistiska centralbyrån	477,4	483,0	+5,6
1:10 Bidragsfastigheter	290,0	310,0	+20,0

Anslag (ramanslag)	Budget 2008 ¹	Förslag 2009	Förändring
1:11 Finansinspektionen	213,4	227,8	+14,4
1:12 Riksgäldskontoret	289,8	296,1	+6,3
1:13 Bokföringsnämnden	8,3	8,4	+0,1
1:14 Vissa garanti och medlemsavgifter	1,8	1,8	
1:15 Riksrevisionen	290,1	287,5	-2,7
Anslag 2008 som är borttagna 2009	11,3		
Summa	11 501,4	11 899,9	+398,5

¹ Inklusivt tilläggsbudget 1 och tilläggsbudget 2 2008

Anslag 1:1 Statskontoret

Sammantaget ökar anslaget med drygt 36 miljoner kronor till 93,6 miljoner kronor 2009 (regeringen beräknar att 72,2 miljoner kronor disponeras av Statskontoret) Bland annat höjs anslaget med 19,7 miljoner kronor för att förstärka uppföljnings- och utvärderingsverksamheten vid Statskontoret i samband med att regeringen inför en ny stabsorganisation. Højningen omfattar resurser för den verksamhet som överförs från Verket för förvaltningsutveckling (Verva) i samband med att Verva avvecklas den 31 december 2008. Vidare höjs anslaget med 0,5 miljoner kronor för en av regeringen beställd uppföljning av landstingens redovisning av folktandvårdens olika verksamhet. Anslaget ökas också med 13,9 miljoner kronor för inrättandet av den nya e-delegation som ska verka för att regeringens handlingsplan för e-förvaltning förverkligas.

Anslag 1:2 Kammarkollegiet

Sammantaget ökar anslaget med 22,4 miljoner kronor till 55,8 miljoner kronor 2009. Bland annat höjs anslaget med 21 miljoner kronor för att bl.a. förstärka arbetet med upphandlingsstöd för upphandlande myndigheter och utarbetandet av en e-upphandlingsplattform. Anslaget höjs vidare med 0,8 miljoner kronor till följd av att Kammarkollegiet 2008 tog över kanslifunktionen åt Statens överklagandenämnd. Anslaget minskar med 1 miljon kronor på grund av att en tidigare satsning i samband med införandet av den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden upphör. I propositionen föreslår regeringen att regeringen bemyndigas att för 2009 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret på högst 150 miljoner kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter. Förslaget behandlas nedan under avsnittet Bemyndiganden.

Anslag 1:3 Avveckling av Verva

Sammantaget minskar anslaget med nästan 45 miljoner kronor 2009 på grund av att Verva avvecklas när regeringen genomför en förändring av stabsorganisationen. Återstående medel ska finansiera avvecklingen av myndigheten samt användas för det s.k. rättsinformationssystemet och verksamheten kring webbplatsen lagrummet.se.

Anslag 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor

Sammantaget ökar anslaget med 7,1 miljoner kronor 2009. Anledningen till höjningen är att ett nytt råd inrättas den 1 januari 2009 för att ge regeringen stöd i strategiska kompetensförsörjningsfrågor.

Anslag 1:5 Statliga tjänstepensioner m.m.

Sammantaget höjs anslaget med 329 miljoner kronor 2009 på grund av en beräknad uppgång i prisbasbeloppet och en ökning av antalet förmånstagare. Regeringen förslår också att riksdagen beslutar om ett bemyndigande om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 miljoner kronor för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen. Förslaget behandlas nedan under avsnittet Bemyndiganden.

Anslag 1:6 Finanspolitiska rådet

Sammantaget ökar anslaget med 1 miljon kronor 2009 för att bl.a. förstärka utredningskapaciteten vid rådets kansli.

Anslag 1:7 Konjunkturinstitutet

Sammantaget höjs anslaget med 0,7 miljoner kronor till 50,7 miljoner kronor 2009. Höjningen motsvarar uppräkningskostnaderna av pris- och lönekostnader.

Anslag 1:8 Ekonomistyrningsverket

Sammantaget ökar anslaget med knappt 17,4 miljoner kronor 2009. Drygt 15 miljoner kronor tillförs anslaget på grund av att revisionen av EU-medel för programperioden 2007–2013 samlas till Ekonomistyrningsverket (ESV). Höjningen finansieras bl.a. genom att anslaget 4:1 Polisorganisationen i utgiftsområde 4 minskas med 0,3 miljoner kronor, anslaget 1:1 Migrationsverket i utgiftsområde 8 minskas med 1,1 miljoner kronor, anslaget 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader under utgiftsområde 14 minskas med 6 miljoner kronor samt att anslaget 5:1 Länsstyrelserna m.m. i utgiftsområde 1 minskas med 1,7 miljoner kronor. Vidare minskas anslaget 2009 med 0,2 miljoner kronor eftersom Statistiska centralbyrån (SCB) tar över ansvaret för statistikområdet Taxering från ESV.

Anslag 1:9 Statistiska centralbyrån

Sammantaget ökar anslaget med 6,1 miljoner kronor 2009, främst till följd av uppräkningskostnaderna av pris- och lönekostnader. När det gäller verksamheten ökar anslaget med 0,2 miljoner kronor på grund av att (SCB) tar över ansvaret för statistikområdet Taxering från ESV. Anslaget höjs också med 0,3 miljoner kronor av tillkommande uppdrag om uppföljning och utvärdering av tandvården. Höjningen finansieras genom att anslaget 1:4 Tandvårdsförmåner m.m. i utgiftsområde 9 minskas med motsvarande belopp. Vidare ökas anslaget med 0,4 miljoner kronor för utökning av databasen Företags Register och Individ Databas (FRIDA). Ökningen finansieras bl.a. genom

att anslaget 1:6 Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader i utgiftsområde 24 minskas med knappt 0,2 miljoner kronor. Slutligen minskas anslaget med drygt 2 miljoner kronor genom att den tillfälliga satsningen på materialflödesstatistik upphör.

Anslag 1:10 Bidragsfastigheter

Sammantaget ökar anslaget med 20 miljoner kronor till 310 miljoner kronor 2009. Höjningen beror på ett stort behov av underhåll av bidragsfastigheter, och höjningen ligger i linje med tidigare aviserad plan.

Anslag 1:11 Finansinspektionen

Sammantaget stiger anslaget med knappt 23,3 miljoner kronor till 227,8 miljoner kronor 2009. Ökningen beror på en utvidgad tillsyn av den finansiella sektorn, nya regler inom försäkringsområdet, en ökad satsning på konsumentfrågor inom det finansiella området samt på införandet av ett nytt samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt. Anslaget minskas med drygt 7,6 miljoner kronor när en tidigare tidsbegränsad kompensation upphör.

Anslag 1:12 Riksgäldskontoret

Sammantaget ökar anslaget med 6,3 miljoner kronor till 296,1 miljoner kronor till följd av uppräknig av pris- och lönekostnader.

Anslag 1:13 Bokföringsnämnden

Sammantaget ökar anslaget med drygt 0,1 miljoner kronor till 8,4 miljoner kronor till följd av uppräknig av pris och lönekostnader.

Anslag 1:14 Vissa garanti- och medlemsavgifter

Sammantaget anslås 1,8 miljoner kronor, samma nivå som 2008. Anslaget används för att finansiera garantiavgift för Sveriges Hus i Sankt Petersburg. Under 2009 utvidgas anslaget till att även omfatta en årlig medlemsavgift till Bruegel – en oberoende tankesmedja som startade i Bryssel 2005 och som har ett 15-tal EU-länder och ledande europeiska företag som medlemmar.

Anslag 1:15 Riksrevisionen

Riksrevisionens styrelse föreslår att anslaget ökar med sammanlagt 2,6 miljoner kronor till knappt 287,5 miljoner kronor, till följd av uppräknig av pris- och lönekostnader. Styrelsen konstaterar att volymen av revisionsverksamhet har nått den av riksdagen anvisade nivån. Styrelsen bedömer att verksamheten i fortsättningen bör bedrivas på en oförändrad nivå och att anslagstilldelningen de kommande åren endast bör påverkas av pris- och löneomräkningar.

Motionerna

I Socialdemokraternas motion Fi293, Vänsterpartiets motion Fi243 och Miljöpartiets motion Fi298 lämnas förslag till alternativa anslagsnivåer 2009 för utgiftsområde 2. Oppositionspartiernas förslag i förhållande till regerings förslag framgår av tabell 3. Socialdemokraternas och Miljöpartiets förslag till anslagsnivå ligger över regeringens och den av riksdagen beslutade ramen för utgiftsområdet. Vänsterpartiets förslag till ramar för utgiftsområdet ligger däremot något under regeringens förslag och den av riksdagens beslutade ramnivån.

Socialdemokraterna föreslår i sin motion att Finansinspektionen tillförs ytterligare 12 miljoner kronor utöver de medel som regeringen tillför anslaget. Enligt motionärerna ska de extra resurserna användas för att säkerställa att Finansinspektionen under de kommande åren kan genomföra sitt grundläggande uppdrag som omfattar tillsyn, reglering och tillståndsgivning inom den finansiella sektorn.

Vänsterpartiet föreslår i sin motion att Konjunkturinstitutet avvecklas den 1 juli 2009. Motionärerna anser att KI på senare tid tagit på sig rollen som opinionsbildande myndighet utifrån ett strikt marknadsliberalt perspektiv. Särskilt anmärkningsvärt är myndighetens upptagenhet av begrepp som jämviktsarbetslöshet som står i bjärt kontrast till synen på arbetslöshetsbekämpning som den ekonomiska politikens viktigaste mål. KI:s prognoser om den ekonomiska utvecklingen vilar tungt på modeller som är kraftigt politiskt laddade. Modeller som regeringen sedan följer i sin definition av full sysselsättning. Den del av KI:s verksamhet som handlar om att följa upp läget i svensk ekonomi genom enkätundersökningar till företag och hushåll är dock värdefull och bör fortsätta, men kan enligt Vänsterpartiet med fördel överföras till SCB.

Vänsterpartiet anser vidare att Finanspolitiska rådet bör upplösas med omedelbar verkan, eftersom man tycker att rådet är ytterligare ett organ som ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer. Nedläggningarna av KI och Finanspolitiska rådet minskar anslagen i utgiftsområdet med drygt 32 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. Motionärerna anser dock att SCB:s verksamhet bör värnas och föreslår att SCB tillförs 22 miljoner kronor utöver regeringens förslag bl.a. eftersom SCB får nya uppgifter när KI läggs ned samt för att kompensera för den enligt motionärerna låga löneomräkningen som riskerar att slå mot SCB:s verksamhet. Vänsterpartiet föreslår dessutom att Finansinspektionens anslag utökas med 10 miljoner kronor för att säkerställa att Finansinspektionen har tillräckliga resurser för den finansiella tillsynen.

Miljöpartiet är i sin motion kritiskt till att regeringen inte satsar medel för att nå målet jämställda löner. Motionärerna föreslår att anslaget 1:4 Arbetsgivarpolitiska frågor ökas med 170 miljoner kronor 2009 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamhet.

Finansutskottets ställningstagande

Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet

Utskottet har vid flera tillfällen behandlat förslag om en avveckling av KI, senaste i betänkande 2007/08:FiU2. Utskottet anser nu, precis som vid tidigare behandlingar, att Vänsterpartiets kritik mot KI är starkt missvisande. Motionärerna påstår att KI ägnar sig åt opinionsbildande verksamhet. Utskottet delar inte den uppfattningen. KI:s verksamhet ligger väl i linje med myndighetens regleringsbrev, dvs. att producerade prognoser över den ekonomiska utvecklingen ska vara tillförlitliga som beslutsunderlag. KI använder sig av analys- och prognosmetoder som grundar sig på vedertagen nationalekonomisk forskning och praxis.

Vänsterpartiet anser också att Finanspolitiska rådet bör läggas ned eftersom man tycker att rådet är ett ytterligare ett organ som ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer. Utskottet har tidigare även behandlat förslag om avveckling av Finanspolitiska rådet. I likhet med tidigare anser utskottet att Finanspolitiska rådet fyller en viktig funktion genom att granska finanspolitiken och bidra till en ökad offentlig diskussion om den ekonomiska politikens utformning. Rådets första rapport publicerades i maj 2008 och det massmediala genomslaget blev relativt omfattande. Dessutom höll utskottet en välbesökt offentlig utfrågning om rapporten den 22 maj 2008 där finansminister Anders Borg, ordföranden i Finanspolitiska rådet professor Lars Calmfors samt professor John Hassler deltog.

Finansinspektionens resurser

Både Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår i sina respektive motioner att Finansinspektionen bör ges ytterligare resurser.

Utskottet vill börja med att erinra om att regeringen i budgetpropositionen föreslår att Finansinspektionen under 2009 tillförs en permanent resursförstärkning på drygt 23 miljoner kronor. Kraven på Finansinspektionens verksamhet ökar. Den finansiella tillsynen utvidgas och förstärks, satsningar genomförs inom konsumentområdet, ett nytt EU-direktiv för försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (det s.k. Solvens II) är under förhandling samtidigt som regeringen nyligen lämnade en proposition till riksdagen om genomförande av EU:s tredje penningtvättsdirektiv. Enligt propositionen ska ett nytt samordningsorgan inrättas på Finansinspektionen för att effektivisera tillsynen och genomförandet av direktivet.

Sedan budgetpropositionen presenterades har Finansinspektionen fått ytterligare uppgifter på grund av finanskrisen och regeringens åtgärder för att stärka och stabilisera det svenska finansiella systemet. Bland annat har inspektionen fått i uppdrag att se till att det stöd som ges till banker och andra kreditinstitut kommer hushållen och företagen till del. Finansinspektionen ska dessutom utforma formerna för en regelbunden och fördjupad rapportering från de aktuella kreditinstituten samt granska att de delta-

gande kreditinstituten inte utnyttjar garantisystemet på ett otillbörligt sätt. På grund av dessa nya uppgifter beslutade regeringen i slutet av oktober att kortsiktigt förstärka inspektionens resurser genom att utöka inspektionens anslagskredit för 2008 med drygt 3,7 miljoner kronor till 10 miljoner kronor. Enligt uppgifter från Regeringskansliet avser dessutom regeringen att återkomma till frågan om Finansinspektionens resurser i tilläggsproposition under 2009.

Vid sidan av den nu pågående resursförstärkningen av Finansinspektionen finns det enligt utskottets mening anledning att genomföra en mer grundlig översyn av Finansinspektionens långsiktiga resursbehov. I början av september 2008 fick Statskontoret i uppdrag av regeringen att analysera Finansinspektionens verksamhet och resurssituation. Statskontorets utredning ska enligt regeringen ligga till grund för ett förnyat övervägande om Finansinspektionen behöver ytterligare resurser. Statskontoret ska redovisa resultatet av uppdraget senast den 1 april 2009. Enligt uppdragsbeskrivningen ska underlaget innehålla :

- En kartläggning av Finansinspektionens nuvarande verksamhet i förhållande till beslutade och planerade förändringar av verksamheten.
- En jämförande analys av verksamhet och resurser mellan Finansinspektionen och ett urval av motsvarande tillsynsmyndigheter inom EU och övriga Norden.
- En bedömning och analys av den långsiktiga verksamheten och den långsiktiga nivån (2010–2012) av Finansinspektionens resursbehov för att myndigheten ska kunna fullfölja sina uppgifter.
- En analys av förutsättningar för att effektivisera verksamheten.

Riksgäldskontorets resurser

Utskottet vill här påminna om att även Riksgäldskontoret fått utökade uppgifter till följd av den finansiella stabilitetsplanen. Bland annat ska Riksgäldskontoret fungera som stödmyndighet.

I slutet av oktober 2008 beslutade regeringen om ändringar av Riksgäldskontorets regleringsbrev. Av regleringsbrevet framgår att Riksgäldskontoret senast den 1 december 2008 ska inkomma med underlag till regeringen med förslag till förvaltningskostnader 2009 för rollen som stödmyndighet.

Av regleringsbrevet framgår bl.a. också följande:

- Riksgäldskontoret ska den 15 mars 2009 redovisa för regeringen hur uppgiften som stödmyndighet genomförts. Redovisningen ska bl.a. innehålla en redogörelse av Stabilitetsfondens ekonomiska ställning och hur medlen använts. Dessutom ska Riksgäldskontoret lämna en redogörelse för principerna för en stadigvarande organisation för stödmyndigheten samt vilka förvaltningskostnader som kommer att belasta stabilitetsfonden.

- Riksgäldskontoret får i sin roll som stödmyndighet under 2008 maximalt använda 6 miljoner kronor ur Stabilitetsfondens tillgångar för att täcka stödmyndighetens förvaltningskostnader. För den s.k. Prövningsnämndens utgifter, som inte täcks på annat sätt, får maximalt 0,5 miljoner kronor användas 2008.

Enligt uppgifter från Regeringskansliet avser regeringen att återkomma till frågan om resurser för Riksgäldskontoret i tilläggsproposition under 2009.

Jämställda löner

Miljöpartiet föreslår i sin motion en pott för mer jämställda löner i staten. Utskottet behandlade ett liknande förslag i förra årets betänkande om utgiftsområde 2 (bet. 2007/08:FiU2).

Enligt utskottets uppfattning är jämställda löner såväl i staten som i övriga delar av samhället ett mycket viktigt mål. Utvecklingen går också åt rätt håll. Den senaste statistiken från Arbetsgivarverket visar att genomsnittslönen 2007 för statsanställda kvinnor var 13,9 % lägre än de statsanställda männens genomsnittslön. Det kan jämföras med en skillnad på 14,3 % 2006 och 17,7 % 2000. Siffrorna tar dock inte hänsyn till faktorer som att män och kvinnor har olika yrken, olika arbetstider, att män oftare är chefer än kvinnor etc. Om sådana sakliga skäl till löneskillnader rensas bort återstod 2007 en oförklarad löneskillnad på drygt 1 %. Motsvarande siffra låg på 1,1 % 2006 och 1,7 % 2005.

Utskottet vill i detta sammanhang påminna om att regeringen i juni 2008 gav Verva i uppdrag att leda och samordna ett program för kvinnors karriärutveckling i staten. Syftet med programmet är att öka andelen kvinnor på ledande statliga befattningar samt att därigenom ytterligare minska löneskillnaderna mellan män och kvinnor.

Sammanfattning av finansutskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens och Riksrevisionens styrelses förslag till anslag inom utgiftsområde 2. Samtliga motionsyrkanden som behandlats under detta avsnitt avstyrks.

Bemyndiganden 2009 inom utgiftsområde 2

I detta avsnitt behandlas bemyndiganden för anslagsfinansierad verksamhet. Bemyndiganden för avgiftsfinansierad verksamhet behandlas under avsnitt Avgiftsfinansierad verksamhet inom utgiftsområde 2.

Bemyndigande för Kammarkollegiet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 låta Kammarkollegiet disponera en rörlig kredit i Riksgäldskontoret för att tillgodose behovet av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter. Utskottet förutsätter emellertid att regeringen i budgetpropositionen för 2010 återkommer med en redovisning över hur den nya modellen för upprättandet av nya myndigheter har fungerat.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 låta Kammarkollegiet disponera en kredit i Riksgäldskontoret på högst 150 miljoner kronor för att tillgodose behovet av likviditet i samband med inrättandet av nya myndigheter (punkt 3). När nya myndigheter bildas eller inrättas krävs resurser för att betala utgifter och anskaffning av t.ex. anläggningstillgångar. Regeringen anser att denna typ av utgifter, i avvaktan på riksdagsbeslut om anslag, tillfälligt bör kunna finansieras från en kredit hos Kammarkollegiet. När myndigheten bildats och anslag upprättats ska anskaffning av tillgångar eller andra utgifter regleras genom betalning från myndigheten till krediten hos Kammarkollegiet.

Finansutskottets ställningstagande

När nya myndigheter, som ännu inte tilldelats anslag, byggs upp sker det normalt genom att regeringen ger en särskild utredare eller en kommitté i uppdrag att förbereda och genomföra bildandet av myndigheten. Kostnaderna för den särskilda utredaren eller kommittén ska finansieras över Regeringskansliets anslag. Den särskilde utredaren eller kommittén brukar också få i uppdrag att anskaffa olika typer av tillgångar eller anställa t.ex. IT-konsulter för den nya myndighetens räkning. Denna typ av kostnader ska inte belasta Regeringskansliets anslag utan dessa verksamhetskostnader ska belasta den nya myndigheten. Hittills har Regeringskansliet ofta valt att finansiera verksamhetskostnaderna via Regeringskansliets räntekontokredit. När den nya myndigheten fått anslag och påbörjat sin verksamhet fakturerar Regeringskansliet myndigheten, och kostnaderna räknas av mot anslaget. Om myndigheten anskaffat anläggningstillgångar via Regeringskansliets räntekontokredit tar den nya myndigheten upp lån.

Regeringen föreslår nu att Kammarkollegiet får en särskild kredit för inrättandet av nya myndigheter. Krediten ska ersätta användandet av Regeringskansliets räntekontokredit för att finansiera verksamhetskostnader för nya myndigheter som ännu inte påbörjat sin verksamhet. Kammarkollegiet kommer alltså att betala verksamhetskostnader för den nya myndigheten.

När myndigheten bildats och fått anslag betalar myndigheten via anslagen och lån av krediten i Kammarkollegiet. De kostnader som ska belasta Regeringskansliets anslag, t.ex. kostnaderna för en särskild utredare eller kommitté, kommer även framöver att belasta Regeringskansliet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att för 2009 låta Kammarkollegiet disponera en särskild kredit i Riksgäldskontoret på högst 150 miljoner kronor för inrättandet av nya myndigheter. Utskottet anser dock att regeringen i samband med budgetpropositionen för 2010 under Kammarkollegiets anslag ska återkomma till riksdagen med en redovisning över hur den nya modellen för finansiering av inrättandet av nya myndigheter fungerat.

Bemyndigande för Statens pensionsverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 ge en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 miljoner kronor till Statens pensionsverk för att tillgodose behovet av likviditet i pensionshanteringen.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 ge en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 miljoner kronor till Statens pensionsverk (SPV) för att tillgodose behovet av likviditet i pensionshanteringen. SPV hanterar stora penningflöden i sin verksamhet. Till exempel omsätter flödet i Individuell ålderspension (IÅP) och Kåpan omkring 350 miljoner kronor per månad, och tiden mellan fakturering och betalning är kort. Skulle t.ex. betalning för de två största fakturorna i denna verksamhet utebli någon månad motsvarar det en räntekontobelastning på drygt 50 miljoner kronor. Regeringen anser därför att ett rörelsekapital i form av en rörlig kredit i Riksgäldskontoret bör upprättas. Den räntekontokredit som SPV har i dagsläget är inte tillräckligt stor och gäller enbart kostnader och intäkter i den egna verksamheten.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag att bemyndiga regeringen att ge en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 miljoner kronor till Statens pensionsverk för att tillgodose behovet av likviditet i pensionshanteringen.

Bemyndigande för bidragsfastigheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för anslag 1:10 Bidragsfastigheter ingå ekonomiska avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 50 miljoner kronor under perioden 2010–2011.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 ingå ekonomiska avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 50 miljoner kronor under 2010–2011 (punkt 7). Bemyndigandet avser anslag 1:10 Bidragsfastigheter och är enligt regeringen nödvändigt för att ett rationellt och planmässigt underhållsarbete ska kunna bedrivas. Enligt regeringen förutsätter vård och underhåll av fastigheter i det svenska kulturarvet att fleråriga åtaganden kan göras. De ekonomiska bindningar det gäller är större enskilda underhållsprojekt där kostnaden överstiger 10 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Hösten 2007 behandlade utskottet motsvarande förslag till bemyndigande för bidragsfastigheter två gånger, dels i betänkandet över tilläggsbudget 2 för 2007 (bet. 2007/08:FiU11), dels i betänkandet över utgiftsområde 2 (bet. 2007/08:FiU2).

Utskottet betonade då vikten av att bemyndiganden prövas lika noga som anslagsbeslut eftersom ett bemyndigande är liktydigt med framtida anslag. Utskottet underströk också vikten av att bemyndigandet avgränsas tidsmässigt i stället för det tidsmässigt öppna mandat som regeringen föreslog i sitt förslag. Utskottet menade dessutom att det bör framgå att bemyndigandet inkluderar tidigare gjorda åtaganden. Vidare utgick utskottet ifrån att regeringen skulle återkomma till riksdagen med förslag till ändring av bemyndigandeperioden om avtalens verkliga tidsomfattning ändras i förhållande till angiven period.

Utskottet konstaterar att regeringens förslag till bemyndigande för 2009 innehåller en tidsbegränsning till 2010–2011 samt att regeringen anger att bemyndigandet inkluderar tidigare gjorda åtaganden.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag. I likhet med tidigare förutsätter dock utskottet att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till ändring av bemyndigandeperioden om avtalens verkliga tidsomfattning ändras i förhållande till den nu föreslagna tidsperioden.

Bemyndigande för Riksrevisionen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2009 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar till ett belopp om högst 30 miljoner kronor.

Riksrevisionens styrelse

Riksrevisionens styrelse föreslår att Riksrevisionen bemyndigas att för 2009 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 30 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker Riksrevisionens styrelsens förslag till låneram för Riksrevisionen.

Avgiftsfinansierad verksamhet inom utgiftsområde 2

Statens fastighetsverk

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till investeringsplan för Statens fastighetsverk samt förslaget att verkets låneram 2009 i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter ska vara 11 900 miljoner kronor.

Statens fastighetsverks (SFV) uppgift är att förvalta det fastighetsbestånd som regeringen bestämmer. Verksamheten finansieras genom hyresintäkter samt genom lån hos Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och anläggningstillgångar. SFV disponerar även anslag 1:10 Bidragsfastigheter för underhållskostnader och löpande driftunderskott i sina bidragsfastigheter.

Propositionen

Investeringsplaner och låneramar för SFV

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan för Statens fastighetsverk som redovisas i avsnitt 13.10 i propositionen (punkt 5). Regeringen föreslår också att Statens fastighetsverks låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter m.m. ska vara 11,9 miljarder kronor

för 2009 (punkt 6). Detta innebär att låneramen ligger kvar på samma nivå som under 2008. Tabellerna 5 och 6 visar SFV:s investeringsplan respektive utnyttjad låneram.

Tabell 5. Investeringsplan för Statens fastighetsverk 2009–2011

Miljoner kronor

	2007	Prognos 2008	Budget 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Inrikes	479	504	752	652	349
Utrikes	441	48	63	67	73
Mark	15	14	38	18	19
Summa	935	566	853	737	441
Finansiering via lån	935	566	853	737	441

Förutom den översiktliga investeringsplanen i tabell 5 redovisar regeringen i budgetpropositionen även en detaljerad tabell över planerade investeringsobjekt med en investeringskostnad som överstiger 20 miljoner kronor (tabell 13.26 utg.omr.2). Av tabellen framgår också hur mycket som hittills investerats i respektive objekt.

Tabell 6. Utnyttjad låneram för Statens fastighetsverk

Miljoner kronor

	2004	2005	2006	2007	Prognos 2008	Budget 2009
Utnyttjad Låneram	7 248	8 462	8 462	9 543	10 350	11 900
Utnyttjad andel av låneram (%)	92,9	84,6	84,6	86,7	87	100

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till investeringsplan och låneram för Statens fastighetsverk.

Fortifikationsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag till investeringsplan för Fortifikationsverket samt att förslaget att verkets låneram 2009 i Riksgäldskontoret för investeringar i mark, anläggningar och lokaler ska vara 9 090 miljoner kronor.

Propositionen

Fortifikationsverkets (FortV) huvuduppgift är att förvalta statliga fastigheter avsedda för försvarsändamål, s.k. försvarsfastigheter. FortV:s verksamhet finansieras främst med hyresintäkter samt med lån hos RGK för investeringar i fastigheter och anläggningstillgångar.

Investeringsplaner och låneramar för FortV

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan för FortV som redovisas i avsnitt 13.12 i propositionen (punkt 8). Regeringen föreslår också att FortV:s låneram i Riksgäldskontoret för investeringar i mark, anläggningar och lokaler ska vara 9 090 miljoner kronor 2009 (punkt 9). Detta innebär att låneramen behålls på samma nivå som under 2008. Tabellerna 7 och 8 visar FortV:s investeringsplan respektive utnyttjad låneram.

Tabell 7. Investeringsplan för Fortifikationsverket 2009–2011

Miljoner kronor

	2007	Prognos 2008	Budget 2009	Beräknat 2010	Beräknat 2011
Nybyggnad	480	450	700	750	600
Ombyggnad	488	510	620	650	680
Markanskaffning	6	20	30	20	20
Summa investeringar	974	980	1350	1420	1300
Betalplan	105	80	150	120	100
Lån	869	900	1200	1300	1200
Förskottshyra					
Summa finansiering	974	980	1350	1420	1300

Förutom den översiktliga investeringsplanen i tabell 3 redovisar regeringen i budgetpropositionen även en detaljerad tabell över planerade investeringsobjekt med en investeringskostnad som överstiger 20 miljoner kronor (tabell 13.31 utg.omr.2). Av tabellen framgår dock inte hur mycket som hittills investerats i respektive objekt.

Tabell 8. Utnyttjad låneram för Fortifikationsverket

Miljoner kronor

	2004	2005	2006	2007	Prognos 2008	Budget 2009
Utnyttjad låneram	5 564	5 985	6 925	7 670	8 270	9 090
Utnyttjad andel av låneram (%)	89,7	91,7	100	93,8	91	100

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till investeringsplan och låneram för Fortifikationsverket.

Premiepensionsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen tillstyrker regeringens förslag om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret 2009 för Premiepensionsmyndigheten om högst 9 miljarder kronor. Detta för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar.

Propositionen

Premiepensionsmyndighetens (PPM) verksamhet finansieras främst med avgifter från pensionssparare. För rörelsekapitalbehov och för investeringar i anläggningstillgångar får PPM låna i Riksgäldskontoret. PPM:s driftskostnader begränsas av ett kostnadstak som regeringen varje år fastställer i regleringsbrevet.

Ökad kredit för handel med fondandelar

PPM disponerar en särskild kredit som ska användas för att finansiera likviditetsbehov i den dagliga handeln med fondandelar. Antalet fondbyten har ökat relativt kraftigt under de senaste åren. Under 2007 uppgick antalet byten till 2,7 miljoner, vilket var en uppgång jämfört med 2006 på drygt 31 %. Uppgången har fortsatt under 2008 och beräknas öka ytterligare under nästa år. Vid inledningen av 2008 disponerade PPM en kredit på högst 4 500 miljoner kronor. Krediten höjdes till 6 500 miljoner kronor i tilläggsbudget 1 för 2008, och regeringen föreslår nu att den bör höjas ytterligare och uppgå till 9 000 miljoner kronor 2009 (punkt 10).

Bättre statligt fondalternativ i PPM-systemet

Med anledning av de senaste årens rapporter och utredningar om premiepensionssystemet – Premiepensionsutredningens betänkande Svårnavigerat, PPM:s rapport om ändringar i premiepensionssystemet samt Statskontorets rapport Statens ansvar och åtagande inom premiepensionssystemet – pågår ett arbete inom Regeringskansliet för att utveckla PPM-systemet. En huvudinriktning i förändringsarbetet är att förbättra det statliga fondalternativet i premiepensionssystemet. En fråga i det sammanhanget är i vilken mån det statliga alternativet ska vara valbart och möjligt att kombinera med andra alternativ på det s.k. fondtorget.

Ökat tak för PPM:s driftskostnader

Regeringen anger i budgetpropositionen att den avser att höja kostnadstaket för PPM:s driftskostnader från 230 miljoner kronor 2008 till 265 miljoner kronor 2009. Anledningen till att taket höjs är ökade utgifter för räntor, amorteringar och information. Takhöjningen inbegriper däremot inte de ökade kostnader som uppstår till följd av förberedelserna för att

bilda en ny pensionsmyndighet. Se vidare nedan om avveckling av PPM under avsnittet Övriga förslag i utgiftsområde 2. På regeringens uppdrag redovisade PPM under 2008 en rapport om myndighetens arbete för att uppnå kostnadseffektivitet (Fi2008/2763). Enligt rapporten ökar PPM effektiviteten genom bl.a. introduktion av e-legitimation, samverkan med Försäkringskassan, elektronisk hantering av fakturor och ärenden, utvecklat IT-stöd samt prioritering av intern styrning och kontroll.

Finansutskottets ställningstagande

I samband med förra årets behandling av utgiftsområde 2 (bet. 2007/08: FiU2) ansåg utskottet att det vore önskvärt att regeringen i budgetpropositionen redovisade vilket tak man avsåg sätta för PPM:s driftskostnader under det kommande budgetåret. Regeringen angav då att man i likhet med tidigare i regleringsbrevet för 2008 avser att ange ett kostnadstak för PPM:s driftskostnader.

Utskottet kan nu konstatera att regeringen i budgetpropositionen för 2009 anger att man i regleringsbrevet för 2009 avser att ange ett kostnadstak för PPM. Till skillnad från tidigare redovisar regeringen att taket i regleringsbrevet kommer att höjas med 35 miljoner kronor, från 230 miljoner kronor 2008 till 265 miljoner kronor 2009. Höjningen inkluderar dock inte de ökade kostnader som uppstår till följd av förberedelserna för att bilda en ny pensionsmyndighet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en rörlig kredit 2009 i Riksgäldskontoret för PPM om högst 9 miljarder kronor för att tillgodose PPM:s behov att likviditet i handeln med fondandelar.

Övriga förslag i utgiftsområde 2

Avveckling av Premiepensionsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om att Premiepensionsmyndigheten avvecklas den 31 december 2009.

Propositionen

Den s.k. Pensionsadministrationsutredningen föreslog i sitt betänkande Ny pension – Ny administration (SOU 2006:111) att en ny pensionsmyndighet skulle inrättas genom att pensionsverksamheten i Försäkringskassan och PPM flyttades till en gemensam myndighet. Som en konsekvens av förslaget föreslogs också att PPM skulle avvecklas. Betänkandet har remissbehandlats och beretts i Regeringskansliet.

I april 2008 beslutade regeringen att lägga samman Försäkringskassans och PPM:s pensionsverksamheter i en ny gemensam myndighet. Samtidigt tillsattes en särskild utredare med uppgift att förbereda och genomföra bildandet av den nya myndigheten (dir. 2008:52). Den nya myndigheten inrättas den 1 januari 2010.

Regeringen föreslår därför i budgetpropositionen att riksdagen godkänner att PPM avvecklas den 31 december 2009 (punkt 2). Regeringen anger vidare att den avser att återkomma till riksdagen med nödvändiga förslag till lagförändringar till följd av avvecklingen av PPM.

Finansutskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening är det bra att administrationen av den allmänna ålderspensionen förs samman till en ny pensionsmyndighet. Medborgarnas kontakter kommer därmed att begränsas till en sammanhållen myndighet, i stället för som tidigare med både Försäkringskassan och PPM. Dessutom förenklas administrationen och ledningen av verksamheten.

Den nya myndigheten kommer att inrättas den 1 januari 2010. PPM:s verksamhet och de delar av Försäkringskassan som avser pensionshantering förs då över till den nya myndigheten. Som en följd av detta avvecklas nuvarande PPM.

Utskottet godkänner regeringens förslag i budgetpropositionen att PPM avvecklas den 31 december 2009.

Statistik om äldres situation

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att förstärka den officiella statistiken på områden som rör äldre personer. Utskottet anser att det är viktigt att det finns relevant beslutsinformation om äldre personer, men betonar att det är den statistikansvariga myndigheten som bestämmer innehåll och omfattning inom sitt område.

Motionen

I motion *Fi218* av *Eva Flyborg och Liselott Hagberg (fp)* argumenteras för att den officiella statistiken över äldres situation måste förbättras. Kunskapsunderlaget för politiska och andra beslut som rör äldre personer är tunt, enligt motionärerna. Tillgänglig statistik går oftast inte längre fram än till 64 år, ibland till 74 år eller 84 år, trots att livslängden ökat kraftigt under de senaste hundra åren. Den statistik som finns har även andra brister, som t.ex. begränsade möjligheter att kombinera uppgifter om vissa äldregrupper.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat liknande förslag, senast i betänkande 2007/08:FiU2.

Utskottet anser att det är viktigt att det finns relevant beslutsinformation om frågor rörande äldre personer. Men utskottet kan, i likhet med tidigare behandling, konstatera att det sedan statistikreformen vid mitten av 1990-talet är de statistikansvariga myndigheterna som bestämmer innehållet och omfattningen av statistik inom sina respektive områden med hänsyn till användarnas behov, statistikens kvalitet och kostnad. Utskottet utgår därför ifrån att statistikreformen efterlevs så att användarnas inflytande över statistiken sätts i fokus när beslut om omfattning och inriktning av statistiken tas.

Utskottet kan samtidigt konstatera att det under de senaste åren skett en del förändringar som gått i den riktning som motionären föreslår. Till exempel har de övre åldersgränserna i Statistiska centralbyråns (SCB) stora årliga undersökning om levnadsförhållanden tagits bort. Fr.o.m. 2007 redovisar dessutom arbetskraftsundersökningarna (AKU) uppgifter för åldersgruppen 15–74 år i stället för som tidigare åldersgruppen 16–64 år.

Med det anförda avstyrker utskottet det aktuella förslaget i motion Fi218.

Grön NNP

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att regeringen bör utreda förutsättningar för att ta fram och kvantifiera en grön nettonationalprodukt, NNP.

Motionen

I motion Fi286 av Lars Lindén och Sven Gunnar Persson (kd) föreslås att regeringen på nytt utreder förutsättningarna för hur man ska kunna ta fram och kvantifiera en grön nettonationalprodukt, NNP. De traditionella BNP- och BNI- begreppen kritiserar från många håll och allt fler menar att man bör ta fram en grön NNP. Teorin om grön NNP är välutvecklad och etablerad men däremot är det enligt motionärerna svårt att utveckla ett empiriskt grönt NNP-mått. De svenska försök som hittills gjorts har sin grund i den statliga utredningen Räkna med miljön från 1991. Motionärerna menar att regeringen nu måste satsa nya resurser för att nå målet att introducera ett nationellt mått på landets välstånd med hänsyn till miljövärden.

Finansutskottets ställningstagande

Hållbar utveckling är enligt utskottets uppfattning ett av de viktigaste målen, inte bara i den ekonomiska politiken utan i så gott som all politisk verksamhet. Därför är det viktigt att det finns väl utvecklade indikatorer och statistik som visar om samhället utvecklas i en ekologiskt hållbar riktning.

Utskottet kan konstatera att Sverige jämfört med många andra länder har en relativt lång erfarenhet av att ta fram och utveckla olika gröna räkenskaper och indikatorer. Som en följd av den statliga utredningen Räkna med miljön från 1991 (SOU 1991:37–38) fick Statistiska centralbyrån (SCB), Naturvårdsverket (NV) och Konjunkturinstitutet (KI) i uppgift att utveckla det svenska arbetet med miljöräkenskaper. SCB fick i uppgift att utveckla fysiska miljöräkenskaper (utveckla system för att koppla ihop miljöstatistik och ekonomisk statistik). NV skulle utveckla indikatorer och index för tillståndet och förändringar i de svenska ekosystemen, medan KI fick i uppgift att utveckla metoder för monetära miljöräkenskaper och utveckla miljöekonomiska modeller för samhällsekonomiska analyser.

Under de senaste 10–15 åren har ett stort antal rapporter publicerats om miljöindikatorer, räkenskapssystem och utvecklingen inom olika delområden.

Motionärerna vill att regeringen utreder förutsättningarna för hur man ska kunna ta fram och kvantifiera en grön nettonationalprodukt, NNP.

En viktig beståndsdel i NNP är de monetära miljöräkenskaperna, dvs. beräkningar som uppskattar storleken av och sätter pris på miljöskador eller förändringar i naturkapital som t.ex. biomassa, mark, vatten och luft. KI har sedan 1992 utvecklat miljöräkenskaper och deltagit i det internationella arbetet med att ta fram miljöräkenskaper, främst i FN:s regi. KI avslutade sitt arbete med monetära miljöräkenskaper 2004 för att i stället satsa resurserna på t.ex. utvärdering av miljöpolitiska styrmedel. I oktober 2008 publicerade KI rapporten *How are Green National Accounts Produced in Practice?* I rapporten redovisar KI en översikt av det internationella arbetet med att utveckla monetära räkenskaper samt KI:s erfarenheter på området. KI beskriver de stora praktiska svårigheter som finns med att ta fram en grön NNP och därmed också monetära miljöräkenskaper. En av KI:s slutsatser i rapporten är följande:

Även under de bästa omständigheterna är det orealistiskt att anta att vi inom överskådlig framtid skulle kunna producera grön NNP som löpande statistik.

I juni 2008 fick Statskontoret i uppdrag av regeringen att kartlägga och analysera det miljöekonomiska arbete som bedrivs vid KI, SCB och NV. Statskontorets analys ska vara klar i slutet av mars 2009 och ska utgöra ett underlag för regeringens beslut om hur verksamheten ska utvecklas och förbättras. Den ovan beskrivna rapporten från KI kommer att ingå som ett underlag i Statskontorets utvärdering.

Med hänvisning till att regeringen påbörjat en översyn av det miljöekonomiska arbetet anser utskottet att det inte finns någon anledning för riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motionens förslag. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motion Fi286.

Lägenhetsregistret

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om att införa fler uppgifter i lägenhetsregistret.

Jämför reservation 1 (v).

Motionen

I motion So554 av Lars Ohly m.fl. (v) anføres att lägenhetsregistret bör innehålla uppgifter om hiss och våningsplan (yrkande 3).

Finansutskottets ställningstagande

I motion So554 föreslår motionärerna att lägenhetsregistret bör kompletteras med uppgifter om tillgång till hiss samt våningsplan. Utskottet kan i denna fråga upplysa om att SCB fått i uppdrag att i samverkan med Lantmäteriet utreda möjligheterna att samla in uppgifter om hiss till lägenhetsregistret. I uppdraget ingår även att bedöma vad en sådan insamling skulle kosta. Resultatet av uppdraget ska redovisas i slutet av 2008. Vidare kan utskottet upplysa om att utformningen av lägenhetsnumret i lägenhetsregistret innebär att våningsplanet framgår.

Mot bakgrund av vad som anförts avstyrker utskottet motion So554 yrkande 3.

Konkurrensutsättning av SCB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsförslag om att undersöka möjligheten att bolagisera och konkurrensutsätta SCB.

Motionen

I motion Fi213 av Ulrika Karlsson (m) föreslås att SCB privatiseras. Regeringen bör undersöka möjligheterna för att bolagisera och konkurrensutsätta SCB så att statistiktjänster kan upphandlas på en fri marknad. Många av SCB:s uppgifter kan skötas minst lika bra, om inte bättre, av andra aktö-

rer, enligt motionären. Genom att öppna upp för andra aktörer inom statistikområdet kan staten avlastas och i stället fokusera på sina kärnuppgifter.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet har tidigare behandlat liknande förslag, senaste i förra årets betänkande över utgiftsområde 2 (2007/08:FiU2).

Motionen avstyrktes då bl.a. med motiveringen att de statistikansvariga myndigheterna vid upphandling av statistik måste följa lagen om offentlig upphandling (LOU). Detta innebär att SCB inte har något företräde till att producera den statistik som myndigheterna upphandlar, utan SCB måste konkurrera med andra statistikproducenter. Utskottet erinrade också om att ett särskilt råd för den officiella statistiken inrättades vid SCB 2002 för att öka användarnas inflytande på statistikproduktionen och göra produktionen mer effektiv. Rådet består av sju medlemmar, varav sex utgörs av representanter från statistikansvariga myndigheter. SCB:s generaldirektör är ordförande i rådet.

Enligt utskottets mening finns det inga nya omständigheter i frågan som innebär att det finns anledning att ändra utskottets tidigare ställningstagande. Utskottet avstyrker därför förslaget i motion Fi213.

Elektronisk förvaltning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om IT-säkerhet och e-legitimation inom e-förvaltningen mot bakgrund av att det i statsförvaltningen redan pågår ett omfattande arbete med att utveckla e-förvaltningen inom bl.a. de områden motionärerna tar upp.

Motionerna

I *motion Fi216 av Eliza Roszkowska Öberg (m)* anføres att en viktig förutsättning för e-förvaltningens utveckling är medborgarnas tillit till tekniken och myndigheternas digitala kompetens. Dessvärre har många myndigheter inte tillräckligt bra IT-säkerhet. Politiken på området e-förvaltning och e-demokrati måste förstärkas. Informationssäkerheten måste förbättras och kraven på myndigheterna tydliggöras. Myndigheter, kommuner och landskap måste också bli bättre på att lägga ut all nödvändig information på nätet. Högre krav bör även ställas på att människor ska kunna interagera med myndigheterna, kommentera beslut som tas samt genomföra andra ärenden.

I motion Fi252 av Krister Örnfjäder och Dan Nilsson (s) anförts att regeringen bör genomföra en översyn av frågan om en gemensam standard för e-legitimation. Verva har tillsammans med statliga myndigheter och Sveriges Kommuner och Landsting arbetat fram ett mål för e-legitimation, och målet ska vara uppfyllt 2010. Målet är bl.a. att alla som har behov av e-legitimation ska kunna skaffa sig det på ett enkelt sätt samt att legitimationen ska kunna användas gentemot olika typer av teknik. Hittills har man dock enligt motionärerna inte lyckats enas om en gemensam lösning. Utan myndigheterna använder sig av olika lösningar för identifikation. Det är inte en bra utveckling, enligt motionärerna, framför allt inte ur säkerhets-synpunkt.

Finansutskottets ställningstagande

Med anledning av motionerna vill utskottet anföra följande:

Regeringen presenterade i början av 2008 en handlingsplan för den svenska e-förvaltningen. Målet för handlingsplanen är att Sverige 2010 ska ha återtagit en ledande position inom e-förvaltningsområdet. Förvaltningen ska enligt handlingsplanen vara så enkel som möjligt för så många som möjligt. Planen innehåller fyra insatsområden. Insatsområde 1 behandlar regelverk för myndighetsövergripande samverkan och informationshantering. Insatsområde 2 behandlar tekniska förutsättningar och IT-standardisering. Insatsområde 3 behandlar frågor om gemensamma verksamhetsstöd, kompetensförsörjning och samlad uppföljning, medan insatsområde 4 behandlar förvaltningens kontakter med medborgare och företagare. Handlingsplanen har tagits fram av den statssekreterargrupp som regeringen tillsatte 2007, och handlingsplanen kommer fortlöpande att utvecklas och följas upp. Några åtgärder presenteras i budgetpropositionen för 2009. Som ett led i förändringarna av regeringens stabsstöd avser regeringen att inrätta en operativ e-delegation som ska få till uppgift att genomföra regeringens handlingsplan.

De förslag som tas upp i motionerna – IT-säkerhet och e-legitimation – behandlas framför allt i regeringens insatsområde 2 om tekniska förutsättningar och IT-standardisering.

E-legitimation eller e-identifiering lyfts i handlingsplanen fram som en prioriterad fråga. I budgetpropositionen anges att det fortsatta arbetet ska inriktas på att säkerställa en långsiktig och stabil lösning för framtidens e-legitimationer. Grunden i det arbetet utgörs av Vervas rapport om elektronisk identifiering och underskrift i Sverige som Verva lämnade till regeringen i juni 2008. Regeringen anger också i budgetpropositionen att inrättandet av den nya e-delegationen innebär att det viktiga normeringsarbetet inom e-förvaltningen och samordningen av IT-standardiseringen blir ett direkt ansvar för regeringen.

Från och med 2008 styrs informations- och IT-säkerheten i staten av en standard som kallas för Ledningssystem för informationssäkerhet (Lis). Lis utgörs bl.a. av allmänna råd och föreskrifter om informationssäkerhet som utarbetats av Verva i samarbete med bl.a. Riksarkivet, Datainspektionen, Krisberedskapsmyndigheten och Post- och telestyrelsen. Standarden anger bl.a. att myndigheterna måste ha en policy och andra styrdokument för sitt arbete med informationssäkerhet. Varje myndighet ska dessutom utse en eller flera personer som ansvarar för säkerhetsarbetet. I regeringens handlingsplan anges att frågorna om IT-säkerhet måste analyseras och beaktas på ett tidigt stadium utifrån ett myndighetsövergripande perspektiv. När myndigheterna blir mer beroende av IT-stöd och sammankopplade med andra myndigheter behövs en förvaltningsgemensam syn på informationssäkerhet.

Därför kommer den nya myndigheten för samhällsskydd och beredskap som inrättas den 1 januari 2009 att få det övergripande sammanhållande ansvaret för informations- och IT-säkerhetsarbetet (prop. 2007/08:92). Myndigheten övertar därmed det ansvar som Krisberedskapsmyndigheten hade tidigare, men den nya myndigheten får, till skillnad från Krisberedskapsmyndigheten, rätt att utfärda generella föreskrifter om Lis.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan avstyrker utskottet förslagen i motionerna Fi216 och Fi252.

Statliga fastighetsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om Fastighetsverkets arrenden, avyttring av statligt fastighetsinnehav och myndigheternas lokalförsörjning. Riksdagen avslår också en motion om att sänka statens avkastningskrav på Akademiska hus.

Motionerna

Fastighetsverkets arrenden

I motion *Fi244* av Marietta de Pourbaix-Lundin och Rune Wikström (m) anfördes att fastighetsverkets aviserade höjningar av bostadsarrendena i skärgården kraftigt höjer bostadskostnaderna och orsakar stora problem för permanentboende i skärgårdskommunerna runt om i landet. Enligt motionärerna måste man hitta en hållbar lösning för de höga arrende- och bostadskostnaderna för permanentboende i skärgården. Annars riskerar skärgården att omvandlas till ett avfolkat område för fritids- och sommarboende.

I *motion Fi210 av Barbro Westerholm (fp)* anføres att konsekvenserna av Fastighetsverkets arrendehöjningar i skärgården bör analyseras och åtgärdas för att underlätta för fastboende att bo kvar och leva på sin näringsverksamhet.

I *motion Kr291 av Ronny Olander m.fl. (s)* anføres att koloniträdgårdar och odlingslotter är viktiga inslag i den långsiktigt hållbara stadsutvecklingen. Därför krävs det enligt motionärerna åtgärder på nationell nivå för att få fram fler koloniområden. Fastighetsverket upplåter mark till flera koloniträdgårdsföreningar, men i stället för att värna verksamhetens sociala karaktär har verket chockhöjt arrendena. Fastighetsverket och andra statliga markförvaltare måste instrueras att upplåta ytterligare mark för koloniträdgårdsverksamhet till sådana villkor att kolonilotterna kan bli ekonomiskt överkomliga för alla (yrkande 2).

Myndigheternas lokalförsörjning

I *motion Fi265 av Fredrik Schulte (m)* framhålls behovet av att sänka myndigheternas lokalkostnader. Enligt motionären har reformen från mitten 1990-talet gett lägre statliga lokalkostnader, men mer måste göras för att öka effektiviteten i lokalanvändningen. Till exempel bör det införas krav på myndigheterna att redovisa nyckeltal för lokalanvändningen, t.ex. kontorsareal, hyra eller kvadratmeter per anställd. Dessutom bör ett sparbetning på lokalkostnaderna läggas på samtliga myndigheter, enligt motionären.

Statens fastighetsbestånd

I *motion Fi275 av Lars Hjalmered och Christian Holm (m)* framhålls att staten i dag äger en stor mängd fastigheter. Flera statliga bolag och företag står som förvaltare till såväl lägenheter som kontorslokaler, akademiska lärosäten, museer, residens och slott. Till exempel äger Banverket 23 000 fastigheter, Jernhusen 370 fastigheter och Luftfartsverket 19 civilflygplatser. Statens fastighetsverk äger 1 800 fastigheter i Sverige och förvaltar 6,5 miljoner hektar mark – en sjundedel av Sveriges yta. En stor del av detta ägande behöver enligt motionärerna inte vara statligt. Utan motionärerna anser att staten nu efter försäljningen av Vasakronan bör fortsätta att avyttra det statliga fastighetsbeståndet. Statens uppgift är att beskydda medborgarna och säkra välfärden, inte att äga fastigheter när andra kan göra det bättre.

Akademiska hus

I *motion Fi288 av Leif Pagrotsky (s)* anser motionären att avkastningskravet på Akademiska hus, som förvaltar och hyr ut lokaler och fastigheter till universitet och högskolor, bör sänkas. Många lärosäten upplever i dag att hyran är för hög – pengar som hade kunnat användas för undervisning och forskning i stället för att levereras in som aktieutdelning till statsbudgeten. Vinsterna som Akademiska hus gör bör enligt motionären stanna i

högskolesektorn. Skattebetalarna bör få en ersättning motsvarande statens upplåningskostnad för det kapital som är nedlagt i fastigheterna. All avkastning därutöver bör återföras till högskolorna. Detta skulle ge den högre utbildningen betydande resurser utan att driva upp skatterna eller belasta statsbudgetens utgiftstak.

Finansutskottets ställningstagande

Fastighetsverkets arrenden

I motionerna Fi210, Fi244 och Kr291 anser motionärerna att Statens fastighetsverks (SFV) arrendeavgifter bör sänkas eller ses över. De aviserade och genomförda höjningarna av bostadsarrendena på de s.k. kronholmarna innebär, enligt motionärerna i Fi210 och Fi244, kraftigt höjda bostadskostnader, vilket riskerar att leda till att skärgården avfolkas på permanentboende.

SFV förvaltar omkring 1 700 s.k. kronholmarna. De flesta av dem ligger i Norrbottens och Västra Götalands läns skärgårdar. På flera av holmarna har SFV s.k. bostadsarrenden, dvs. SFV äger marken medan arrendatorn äger huset på marken.

Nivån på SFV:s arrendeavgifter ska enligt förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter sättas på marknadsmässiga villkor. Om ersättningen inte kan fastställas på marknadsmässig grund ska den fastställas efter vad som kan anses skäligt. Hänsyn bör då tas till sådana faktorer som fastighetens särskilda karaktär samt dess ekonomiska och tekniska livslängd.

Utskottet kan konstatera att arrendena oftast löper under längre tidsperioder, ibland upp till 40–50 år. Detta innebär att de höjningar och omförhandlingar som nu sker i många fall kan uppfattas som stora, eftersom arrendeavgiften innan omförhandlingen ofta varit relativt låg.

Myndigheternas lokalförsörjning

I motion Fi265 anser motionären att myndigheternas lokalkostnader bör sänkas och att mer måste göras för att uppmuntra till en mer effektiv statlig lokalanvändning.

Utskottet behandlade ett motsvarande förslag i förra årets behandling av utgiftsområde 2 (bet. 2007/08:FiU2).

Utskottet anförde då att det är viktigt att myndigheternas lokalförsörjning är effektiv. Utskottet noterade att det nyligen beslutats om förändringar i förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning, förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag och förordningen (2003:884) med instruktion för Ekonomistyrningsverket (ESV). Förändringarna innebär enligt utskottet att myndigheterna genom ESV erbjuds stöd i lokalförsörjningsfrågor, att myndigheterna får bättre

underlag om hyresnivåerna i den statliga sektorn och att regeringen genom ESV får en fylligare information om hur statens kostnader för lokaler utvecklas över tiden och skälen till utvecklingen.

Utskottet noterar nu att regeringen i budgetpropositionen för 2009, i likhet med i budgetpropositionen för 2008, anger att den för närvarande inte har för avsikt att förändra de grundläggande principerna för hyressättning för statliga myndigheter. Däremot anger regeringen att den även fortsättningsvis kommer att följa utvecklingen på området för att långsiktigt säkerställa en effektiv fastighetsförvaltning och lokalförsörjning inom staten.

Statens fastighetsbestånd

I motion Fi275 vill motionärerna att staten fortsätter att avveckla det statliga fastighetsbeståndet. Utskottet vill i denna fråga erinra om att det fortlöpande sker ganska omfattande förändringar av det statliga fastighets- och markbeståndet. Till exempel har det bokförda värdet på Fortifikationsförvaltningens (FortV) fastigheter minskat med 17 % sedan 1998. Vasallen har sedan starten 1997 förvärvat 24 försvarsanläggningar. Av dessa har 14 anläggningar omvandlats och sålts, varav två anläggningar sålts under 2008. Under våren 2008 beslutade dessutom styrelsen i Vasallen att undersöka möjligheterna att sälja bolagets hela fastighetsbestånd. Styrelsen återkallade emellertid sitt beslut i oktober 2008 till följd av utvecklingen på finansmarknaderna. Sommaren 2008 såldes Wasakronan till AP-fastigheter för drygt 41 miljarder kronor. Sveriges största skogsägare Sveaskog ska enligt riksdagsbeslut sälja mellan 5 % och 10 % av sitt markinnehav. Hitills har 4,4 % av innehavet sålts, motsvarande 192 000 hektar.

Akademiska hus

I motion Fi288 anser motionären att avkastningskravet på Akademiska hus bör sänkas. Avkastningen utöver ett nytt lägre avkastningskrav bör, enligt motionären, återföras till högskolorna.

Statliga Akademiska hus är ett av Sveriges största fastighetsbolag. Bolaget bildades 1992 i samband med ombildningen av dåvarande Byggnadsstyrelsen. Bolagets primära uppgift är att erbjuda universitet och högskolor ändamålsenliga och sunda lokaler för utbildning och forskning. Bolaget har också ansvaret att långsiktigt upprätthålla värdet i statens innehav av högskolefastigheter och garantera att fastighets- och förmögenhetsförvaltningen genomförs på ett kompetent och effektivt sätt. Akademiska hus andel av marknaden för universitets- och högskolelokaler är drygt 70 %. Bolaget har även andra kunder än universitet och högskolor, bl.a. privata forskningsföretag och serviceföretag.

Akademiska hus verkar på en marknad där det råder full konkurrens. Detta innebär enligt utskottets mening att avkastningskraven måste sättas därefter och att bolaget måste agera på samma villkor som andra aktörer på marknaden. I annat fall snedvrids konkurrensen.

Avkastningskravet på Akademiska hus ligger i dagsläget på statslåneräntan plus 4 procentenheter. Under 2005 och 2006 steg bolagets avkastning relativt kraftigt. Uppgången berodde dock framför allt på förändrad redovisningsteknik eftersom bolaget fr.o.m. 2005 gick över till att värdera sitt fastighetsinnehav till marknadsvärde i enlighet med internationell standard. Utskottet kan i detta sammanhang konstatera att bolagets avkastning sjönk relativt kraftigt 2007 och att bolaget inte nådde det avkastningskrav som staten ställt upp. Avkastningen föll till 4,9 % 2007 från 12,9 % 2006. Kravet för 2007 var 8,2 %.

Mot bakgrund av vad som anförts ovan avstyrker utskottet förslagen i motionerna Fi210, Fi244, Fi265, Fi275, Fi288 och Kr291 yrkande 2.

Skyddsvärd skog

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att Statens fastighetsverk ska åläggas att avsätta ytterligare skogsmark som skyddad skog.

Jämför reservation 2 (s).

Motionen

I motion Mj494 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkas på att Statens fastighetsverk ska åläggas att avsätta ytterligare skyddsvärd skogsmark (yrkande 7).

Finansutskottets ställningstagande

Med anledning av motionens förslag vill utskottet anföra följande:

Statens fastighetsverk (SFV) har i dagsläget ungefär 870 000 hektar produktiv skogsmark. Av dessa är två tredjedelar skyddad skogsmark. Ungefär 430 000 hektar är formellt skyddade i form av naturreservat, medan 121 000 hektar skyddas frivilligt av SFV. De två tredjedelar av SFV:s skogsmark som skyddas kan ställas i relation till det krav på skydd för 5 % av skogen som krävs för certifiering enligt FSC (Forest Stewardship Council). FSC är ett kvalitetscertifieringssystem där skogsbolag, skogsmaskinentreprenörerna, skogsarbetarfacket, rennäringen och de stora svenska naturvårdsorganisationerna, som WWF och Naturskyddsföreningen, är medlemmar. I praktiken avsätter SFV mer än två tredjedelar som skyddad skog eftersom bolaget vid en normal slutavverkning avsätter omkring 25 % av den brukade arealen som s.k. hänsynsområde, dvs. områden som undantas från framtida skogsbruk. Motsvarande siffra för övriga större skogsbolag är 5 % till 8 %.

Vid en inventering som Naturvårdsverket (NV) gjorde på uppdrag av regeringen 2002–2004 (med hjälp av länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län) fann NV ytterligare ungefär 44 000 hektar av

SFV:s skogsinnehav som de ansåg skyddsvärd. SFV har bl.a. i brev till Miljödepartementet (2006-06-24) ställt sig positivt till att de av Naturvårdsverket utpekade områdena skyddas. SFV vill att områdena skyddas som naturreservat och att det då sker enligt gängse praxis, dvs. att SFV erhåller marknadsmässig ersättning för de skyddade områdena eftersom de områden som ska skyddas i dagsläget är produktiv skogsmark. Ersättningen bör enligt SFV betalas ut enligt den överenskommelse som SFV och Naturvårdsverket träffade i november 1995 och som en månad senare godkändes av regeringen.

Frågan om SFV ska avsätta ytterligare skog som skyddad skog utöver de stora områden som SFV redan avsatt och om eventuella avsättningar ska ersättas bereds i Regeringskansliet. Enligt utskottets mening finns det ingen anledning att föregripa regeringens beredning. Utskottet anser därför att riksdagen inte bör vidta någon åtgärd med anledning av motionens förslag. Motionen avstyrks.

Förändringarna i regeringens mål- och resultatstyrning

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet har inga invändningar mot att den gemensamma verksamhetsstrukturen avskaffas. Utskottet anser dock att flera frågor som är av intresse för riksdagen är obesvarade och att förändringarna som föreslås i propositionen bör ses som ett steg i utvecklingen av resultatstyrningen snarare än som ett färdigt förslag.

Vårpropositionen 2008 och budgetpropositionen för 2009

I budgetpropositionen för 2009 har budgetens indelning förändrats genom att den s.k. gemensamma verksamhetsstrukturen utgår. Detta innebär att indelningen i politikområden och verksamhetsområden försvinner. Kvar efter denna förändring finns då utgiftsområden och anslag. Tanken med systemet med politikområden var att verksamheterna skulle följas upp och utvärderas i en hierarkisk struktur av politikområden, verksamhetsområden och verksamhetsgrenar. Målen för politikområdena fastställdes av riksdagen och mål lägre ned i hierarkin av regeringen. Med utgångspunkt från resultatredovisningen skulle riksdagen anvisa anslag.

Det har dock funnits problem med denna ordning, och riksdagen har vid flera tillfällen framfört kritik på främst två områden. För det första har strukturen för uppföljning inte överensstämmt med strukturen för anslag, vilket har lett till att kopplingen mellan resultatredovisningen och anslagsanvisningen har varit oklar. På vissa områden har detta inte varit något problem därför att ett utgiftsområde har sammanfallit med ett eller flera politikområden, men på andra områden har det hänt att ett utskott har varit

ansvarigt för uppföljningen men inte för medelsanvisningen. För det andra har riksdagen riktat kritik mot att målen i många fall varit oprecisa och att det har saknats fungerande indikatorer för att mäta resultaten.

Regeringen arbetar kontinuerligt med förbättring och utveckling av resultatstyrningen. Styrtredningen (SOU 2007:75) presenterade i slutet av förra året skarp kritik mot styrningen, och regeringen har aviserat en rad förändringar. Regeringen aviserade i 2008 års ekonomiska vårproposition att indelningen i politikområden skulle utgå. Regeringen skrev bl.a. följande:

Utvecklingen av den statliga redovisningsmodellen, myndigheternas årsredovisningar och årsredovisningen för staten har vidare bidragit till att förbättra uppföljningsinformationen på olika nivåer i staten. Ett resultatfokus har utvecklats, inte minst i myndigheterna, som är viktigt att bibehålla och förstärka.

Trots de framsteg som nåtts har också viss kritik riktats mot systemet. Kritiken har framförallt handlat om hur resultatstyrningen kommit att utvecklas och tillämpas. En särskild utredare tillkallades sommaren 2006 med uppdrag att utvärdera resultatstyrningen. Utredningen lämnade sitt betänkande Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning till regeringen i november 2007 (SOU 2007:75).

En utgångspunkt för inriktningen av regeringens fortsatta arbete kommer vara att styrningen bör bli mer långsiktig och strategisk, mer flexibel i förhållande till myndigheters skilda förutsättningar och i mindre grad bygga på omfattande årliga återrapporteringskrav.

Ett första steg i denna riktning bör tas redan i höst genom att kravet på en enhetlig verksamhetsstruktur av statsbudgetens indelning i nuvarande politik- och verksamhetsområden utgår. Det innebär att strukturen för regeringens resultatredovisning till riksdagen från och med budgetpropositionen för 2009 successivt kommer att ändras. Det finns flera skäl till detta. För det första har det visat sig svårt att bryta ner övergripande politiska mål till politikområden och effektmål för den enskilda myndigheten och i vissa fall till verksamhetsmål för delar av en myndighets verksamhet. För det andra har det inte varit möjligt att på ett rättvisande sätt redovisa och summera resultat eller kostnader i denna struktur.

Verksamhetsstrukturen återfinns i dag i såväl budgetpropositionen som myndigheternas regleringsbrev. En konsekvens av regeringens förslag är att nuvarande underindelning av utgiftsområden ska ses över. Det medför även ett behov av att överväga vilka mål som ska redovisas och följas upp inom respektive utgiftsområde.

I budgetpropositionen för 2009 återkom regeringen till frågan om resultatstyrningens utveckling.

Regeringen bedömer att styrning och uppföljning av statliga myndigheter och verksamheter kommer att behöva förändras. Resultatstyrningen är även fortsättningsvis ett viktigt styrmedel, men kommer att behöva bli mer flexibel för att bättre kunna svara mot regeringens styrbehov.

Trots de framsteg som gjorts och de positiva effekter som uppnåtts har styrningen av förvaltningen varit föremål för en omfattande och bitvis stark kritik. Kritiken kommer även till uttryck i Styrtredningens betänkande Att styra staten – regeringens styrning av sin förvaltning (SOU 2007:75) som överlämnades till regeringen i november 2007. ...

Utredningen anser vidare att återrapporteringen till riksdagen bygger på en föreställning att det är möjligt att bryta ner övergripande politiska mål till verksamhetsmål för hela och delar av en myndighets

verksamhet. Vidare ställs krav på att kostnader och resultatindikatorer redovisas och summeras i en sådan struktur på alla nivåer. Erfarenheten är att detta inte fungerar i praktiken. ... Riksdagen har vid återkommande tillfällen riktat kritik mot regeringens resultatredovisning. Den har tagit fasta på att målen är otydliga, att regeringen inte redovisar resultatindikatorer eller resultatmått som fångar graden av målpuppfyllelse samt att kopplingen mellan den lämnade resultatredovisningen och regeringens budgetförslag är svag.

Som en konsekvens av att verksamhetsstrukturen utgår föreslår regeringen i denna budgetproposition att den föreliggande riksdagsbindningen gällande mål för politikområden upphör (se t.ex. utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, avsnitt 2.3). Till följd av denna förändring har även underindelningen av respektive utgiftsområde prövats och i vissa fall förändrats. Vidare föreslår eller anger regeringen mot vilka mål verksamheter inom utgiftsområdena ska redovisas och följas upp i framtiden (se t.ex. utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, avsnitt 2.3).

Genom att den enhetliga verksamhetsstrukturen tas bort ges ökad flexibilitet i utformningen av resultatredovisningen. Redovisningen av den verksamhet som finansieras av anslag inom utgiftsområdet kan i ökad grad utformas utifrån såväl regeringens som riksdagens behov samt verksamhetens karaktär.

Finansutskottets ställningstagande

Regeringen föreslår att den gemensamma verksamhetsstrukturen, dvs. indelningen i politikområden, verksamhetsområden och verksamhetsgrenar, ska utgå från 2009. Utskottet har länge varit kritiskt till att denna indelning inte överensstämmer med indelningen i utgiftsområden, vilket skapat ett glapp mellan strukturen för redovisning av resultat och strukturen för anvisning av medel. Utskottet välkomnar att detta problem nu avlägsnas. Det sammantagna intrycket av de förändringar av resultatstyrningen som föreslås i propositionen är dock att många centrala frågor som är av intresse för riksdagen är obesvarade och måste diskuteras vidare mellan riksdag och regering. Detta gäller t.ex. i vilken utsträckning målen ska vara bundna med riksdagen, hur en underindelning av utgiftsområdena bör utformas, vilken resultatinformation som regeringen avser att presentera för riksdagen inom olika områden och hur ofta denna information bör lämnas.

Riksdagen har sedan flera år påpekat den bristande överensstämmelsen mellan indelningen i politikområden, som används för resultatredovisning, och utgiftsområden respektive anslag, som används för medelstilldelning. Trots att en utgångspunkt för systemet har varit att resultatredovisningen ska ligga till grund för medelsanvisningen har dessa båda skärningar av budgeten aldrig fullt ut stämt överens. Riksdagen har också länge varit kritisk till att målformuleringarna ofta varit vaga och att resultatindikatorer många gånger varit svåra att mäta eller helt saknats. Utskottet har inte några invändningar mot att politikområdesstrukturen som sådan utgår men anser att förändringen ger upphov till flera frågor som inte är helt besvarade i propositionen.

Till varje politikområde har funnits mål som varit bundna med riksdagen. När strukturen nu överges måste alla dessa mål upphöra av formella skäl eftersom de inte kan vara kopplade till en struktur som avskaffats. Syftet med att avskaffa politikområdesstrukturen är dock inte att samtidigt avveckla de politiska målen. Hur målen ska utformas, avgränsas och vilken formell ställning de ska ha framstår dock som högst oklart.

Det finns inte någon samlad redovisning i budgetpropositionen av hur den föreslagna förändringen påverkar målen, utan denna information återfinns i respektive utgiftsområdesdel av propositionen. För att få en överblick över hur politikområdesmålen hanterats har riksdagens utredningstjänst gjort en översiktlig genomgång av samtliga politikområdesmål (dnr 2008:1484).

En iakttagelse utifrån denna genomgång är att den övervägande majoriteten av politikområdesmålen i sak är oförändrade. Regeringen har i de flesta fall föreslagit att riksdagen ska besluta att ett mål för politikområdet ska upphöra för att därefter föreslå ett nytt mål som är ordagrant detsamma. Skillnaden består i praktiken av att målet inte längre är kopplat till själva politikområdesstrukturen utan nu i stället avser hela utgiftsområdet eller delar av det. I vissa fall har dock regeringen ändrat målen.

En annan iakttagelse är att hanteringen av målen skiljer sig avsevärt mellan olika områden, vilket kan illustreras med några exempel. Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning bestod tidigare av två politikområden som vart och ett hade sitt eget mål. Dessa båda mål har nu slagits samman till ett mål som avser hela utgiftsområdet och som riksdagen fastställer. Dessutom finns mål på lägre nivåer, vilka motsvarar de tidigare verksamhetsområdena, som inte fastställs av riksdagen. I detta fall är förändringen således snarare formell än innehållsmässig.

Inom arbetsmarknadsutskottets område föreslår regeringen i praktiken samma mål som tidigare, men för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv finns inte något förslag att riksdagen ska fastställa målet. För utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet föreslås däremot att målet ska vara riksdagsbundet. Varför regeringen väljer att göra på olika sätt motiveras inte i propositionen.

Inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning upphävs målen för de båda politikområdena utbildningspolitik och forskningspolitik, och några nya övergripande mål föreslås inte. Regeringen stannar här vid att resonera om sina ambitioner inom de olika delområden som ingår i utgiftsområdet.

Miljö- och jordbruksutskottets område utmärker sig såtillvida att befintliga mål för politikområdena Djurpolitik, Livsmedelspolitik, Landsbygdspolitik och Samepolitik upphör och ersätts av något som regeringen kallar en gemensam vision för utgiftsområdet – att bruka utan att förbruka. Denna vision delas i sin tur in i tre s.k. strategiska inriktningsmål, vilka alla är mycket allmänt hållna och som regeringen kommer att använda för att följa upp verksamheterna. Varken den nya visionen eller inriktningsmålen

föreslås fastställas av riksdagen. Miljö- och jordbruksutskottet är starkt kritiskt mot detta (bet. 2008/09:MJU2) och konstaterar att det inte framgår av propositionen hur de tre inriktningsmålen ska kunna följas upp och utvärderas och heller inte vilka indikatorer som ska användas för att mäta t.ex. öppenhet, mångfald, omtanke och ansvarstagande, som nämns i regeringens målformuleringar.

Regeringen har tidigare aviserat att politikområdesstrukturen skulle utgå, och utskottet har inte invänt mot detta. Däremot förefaller det enligt finansutskottets uppfattning högst oklart hur en ny underindelning under utgiftsområdena ska se ut och vad som ska gälla angående målens ställning. Formuleringarna i propositionen om resultatstyrningen visavi riksdagen är vaga. Det finns anledning, skriver regeringen, att

noga överväga i vilken utsträckning den ändrade indelningen av regeringens resultatredovisning, i och med denna proposition, tillgodoser riksdagens behov av information. Det finns även anledning att fortsatt överväga hur en ordning ska skapas som ger bättre förutsättningar än i dag för en dialog mellan riksdagen och regeringen om inriktningen och resultatet av den förda politiken.

Utskottet har förståelse för att resultatinformationen till riksdagen kan behöva utformas på olika sätt för olika politiska områden och även för att förändringarna av resultatstyrningen i riktning mot ökad verksamhetsanpassning och flexibilitet måste ske successivt och tillåtas ta tid. Utskottet anser emellertid att flera av förändringarna angående målen som föreslås i propositionen är oklart motiverade och beklagar att det inte redovisas någon samlad strategi för hur resultatredovisningen är tänkt att fungera gentemot riksdagen.

Att överge politikområdesstrukturen eliminerar en del av de problem som riksdagen tidigare pekat på – den bristande överensstämmelsen mellan strukturen för uppföljning å ena sidan och medelsanvisning å den andra. När det gäller det andra problemområdet – tydlighet i målformuleringarna och användningen av resultatindikatorer – innebär förslagen i budgetpropositionen inte någon förbättring. I vissa fall, särskilt beträffande miljö- och jordbruksutskottets områden, innebär förslagen i stället att inslagen av vaghet och oklarhet ökar.

Förändringarna i propositionen bör enligt utskottets mening ses som ett steg i en process där formerna för resultatinformationen mellan regering och riksdag utvecklas – inte som ett färdigt förslag till nya former för resultatstyrning. Utskottet vill också understryka det som regeringen självt skrev i 2008 års ekonomiska vårproposition, att det resultatfokus som har utvecklats, inte minst i myndigheterna, är viktigt att behålla och förstärka. Förändringarna i riktning mot ökad verksamhetsanpassning och flexibilitet i resultatstyrningen får inte innebära att kvaliteten eller precisionen i redovisningen till riksdagen försämras. Utskottet gör också bedömningen att en ökad grad av verksamhetsanpassning inom mål- och resultatstyrningen innebär höjda krav på riksdagens utskott att precisera sina önskemål om resultatredovisningen och att föra en aktiv resultatdialog med regeringen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Lägenhetsregistret, punkt 13 (v)

av Ulla Andersson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09:So554 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 3.

Ställningstagande

För att öka tillgängligheten för t.ex. äldre personer är installation av hiss i våra bostäder en av de mest effektiva åtgärderna. Det saknas emellertid tillförlitlig statistik över t.ex. tillgången till hiss och antalet våningsplan i flerbostadshus.

Vänsterpartiet anser därför att lägenhetsregistret bör utökas till att även innehålla uppgifter om tillgång till hiss samt antalet våningsplan i flerfamiljsfastigheterna. Det skulle förbättra informationen om hur det ser ut i dagsläget och öka möjligheterna att planera för åtgärder. Utskottsmajoriteten hänvisar till att Statistiska centralbyrån (SCB) och Lantmäteriet fått i uppdrag att undersöka möjligheterna att samla in uppgifter om hiss samt vad en sådan insamling skulle kosta. Uppdraget ska redovisas i slutet av 2008. Enligt min uppfattning är det viktigt att lägenhetsregistret kompletteras med insamlad data om tillgången till hiss i våra bostäder.

Jag föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad jag anfört om uppgifter om hiss och våningsplan i lägenhetsregistret. Jag tillstyrker därmed motion So554 yrkande 3.

2. Skyddsvärd skog, punkt 17 (s)

av Thomas Östros (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Agneta Gille (s), Tommy Ternemar (s) och Siw Wittgren-Ahl (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2008/09: MJ494 av Anders Ygeman m.fl. (s) yrkande 7.

Ställningstagande

För att klara riksdagens mål om biologisk mångfald och levande skogar måste ytterligare skyddsvärd skog avsättas. Hittills har inte de kvantitativa målen för avsättning av skyddsvärd skog uppnåtts. Vi anser därför att regeringen bör ålägga Statens fastighetsverk (SFV) att avsätta ytterligare skyddsvärd skogsmark utöver de arealer som SFV redan avsatt. Vid en inventering som Naturvårdsverket gjorde 2002–2004 tillsammans med länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län fann man ytterligare 44 000 hektar av SFV:s skogsmark som ansågs vara skyddsvärda.

Vi föreslår att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad vi anført om att SFV åläggs att avsätta ytterligare skyddsvärd skogsmark. Vi tillstyrker därmed motion MJ494 yrkande 7.

Särskilda yttranden

1. Nytt mål för utgiftsområde 2, punkt 1 (s, v, mp)

Thomas Östros (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Agneta Gille (s), Ulla Andersson (v), Tommy Ternemar (s), Mikaela Valtersson (mp) och Siw Wittgren-Ahl (s) anför:

Vi anser att det är mycket anmärkningsvärt att regeringen i budgetpropositionen inte föreslår åtgärder för att förstärka krisberedskapen i det svenska betalningssystemet.

Våren 2008 behandlade finansutskottet Riksrevisionens granskning av krisberedskapen i det svenska betalningssystemet (RiR 2007:28, framst 2007/08:RRS24). Granskningen visade på allvarliga svagheter och brister i betalningssystemet. Vi framhöll då vikten av att åtgärda de problem som Riksrevisionen lyfte fram i sin rapport och att regeringen senast i budgetpropositionen för 2009 borde återkomma till riksdagen med information om vidtagna och planerade åtgärder.

Regeringen skriver visserligen i budgetpropositionen att den ser allvarligt på Riksrevisionens kritik och att den delar Riksrevisionens uppfattning att betalningssystemets motståndskraft bör stärkas ytterligare. Regeringen redovisar däremot inga förslag om vilka förstärkningar som måste till för att höja säkerheten i systemet, utan regeringen hänvisar till att frågan fortfarande bereds i Regeringskansliet.

Vi anser att nivån på krisberedskapen i betalningssystemet är tydligt kopplad till stabiliteten på finansmarknaderna och till samhällsekonomins funktionssätt. Det är enligt vår uppfattning mycket viktigt att säkerställa en tillräcklig krisberedskap inom detta samhällsviktiga område. Därför är det allvarligt att regeringen dröjer med att ta fram åtgärder för att förstärka krisberedskapen i det svenska betalningssystemet.

2. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (s)

Thomas Östros (s), Sonia Karlsson (s), Monica Green (s), Agneta Gille (s), Tommy Ternemar (s) och Siw Wittgren-Ahl (s) anför:

Riksdagen ställde sig den 19 november 2008 bakom den borgerliga regeringens budgetförslag för 2009 i budgetprocessens första steg. Det innebär att riksdagen nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena och fattat beslut om skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 2 inte får överstiga 11 900 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling.

Socialdemokraternas förslag på utgiftsområdet överstiger denna nivå med 12 miljoner kronor och kan således inte tas upp till formell behandling. Vårt budgetalternativ ska också ses som en helhet. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 2 borde ha utförats i enlighet med förslagen i Socialdemokraternas motion Fi293.

Vi socialdemokrater anser att Finansinspektionen behöver ytterligare resurser. De extra resurserna ska användas för att säkerställa att Finansinspektionen under de kommande åren kan genomföra sitt grundläggande uppdrag, som omfattar tillsyn, reglering och tillståndsgivning inom den finansiella sektorn. Utvecklingen under hösten 2008 visar att det är av yttersta vikt att finansmarknaden fungerar väl. Sedan budgetpropositionen presenterades har Finansinspektionen fått ytterligare uppgifter på grund av finanskrisen och regeringens åtgärder för att stabilisera det svenska finansiella systemet, vilket ytterligare understryker behovet av extra resurser.

Sammantaget står vi fast vid de ändringar på utgiftsområdet som presenterades i vår motion Fi293 och som framgår av tabell 3 i betänkandet.

3. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (v)

Ulla Andersson (v) anför:

Riksdagen ställde sig den 19 november 2008 bakom den borgerliga regeringens budgetförslag för 2009 i budgetprocessens första steg. Det innebär att riksdagen nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena och fattat beslut om skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 2 inte får överstiga 11 900 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling.

Vänsterpartiets förslag på utgiftsområdet understiger denna nivå med 70 000 kr och kan således formellt tas upp till behandling. Vårt budgetalternativ ska dock ses som en helhet. Då riksdagsmajoriteten fattat rambeslut om en helt annan inriktning av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet presenterat deltar vi inte i beslutet om fördelning av anslag inom utgiftsområde 2.

Vänsterpartiet presenterar i sin motion Fi271 en radikalt annorlunda färdriktning och ett tydligt alternativ till regeringens ekonomiska politik. Utgångspunkten är att Sverige behöver göra en rad kraftfulla investeringar för att förstärka välfärden, bygga ut infrastrukturen och minska klimatpåverkan. Sverige är inne i en tydlig konjunkturedgång. Regeringen står dock handfallen inför detta faktum och föreslår mer av en politik som redan misslyckats. Vi avvisar regeringens närsynta och oansvariga budgetpolitik med stora skattesänkningar till redan välbeställda och fientlig inställning till erkänt effektiva arbetsmarknadsåtgärder.

Vänsterpartiet presenterar bl.a. stora satsningar på klimat- och infrastrukturinvesteringar och en omläggning av arbetsmarknadspolitiken med bl.a. en kraftig ökning av antalet platser i de arbetsmarknadspolitiska programmen. Åtgärder vidtas för att komma till rätta med orättvisan att många i

Sverige saknar arbete. Socialförsäkringssystemet stärks efter den borgerliga regeringens miljardbesparingar. Satsningar görs för att återupprätta den generella välfärden. Utsorteringskedjan avskaffas och ersättningsnivåerna höjs. Stora resurser avsätts för att öka antalet anställda i välfärdssektorn. Satsningar för små och medelstora företag presenteras, och åtgärder föreslås för att öka bostadsbyggandet och antalet nya jobb i bioenergi- och miljöteknikbranscherna.

Vänsterpartiet anser i motion Fi243 att Konjunkturinstitutet (KI) bör avvecklas den 1 juli 2009. KI har på senare tid tagit på sig rollen som opinionsbildande myndighet utifrån ett strikt marknadsliberalt perspektiv. Särskilt anmärkningsvärt är myndighetens upptagenhet med begrepp som jämviktsarbetslöshet som står i bjärt kontrast till synen på arbetslöshetsbekämpning som den ekonomiska politikens viktigaste mål. KI:s prognoser om den ekonomiska utvecklingen vilar tungt på modeller som är kraftigt politiskt laddade, modeller som regeringen sedan följer i sin definition av full sysselsättning. Den del av KI:s verksamhet som handlar om att följa upp läget i svensk ekonomi genom enkätundersökningar till företag och hushåll är dock värdefull och bör fortsätta, men den kan enligt Vänsterpartiet med fördel överföras till SCB. Vi anser vidare att Finanspolitiska rådet bör upplösas med omedelbar verkan, eftersom rådet är ytterligare ett organ som ska klä regeringens högerpolitik i ett falskt vetenskapligt skimmer. Nedläggningarna av KI och Finanspolitiska rådet minskar anslagen i utgiftsområdet med drygt 32 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag. SCB:s verksamhet bör dock värnas, och jag avvisar de besparing på myndigheten som regeringen gör. Vänsterpartiet anser att SCB:s anslag bör öka med 22 miljoner kronor utöver regeringens förslag bl.a. eftersom SCB får nya uppgifter när KI läggs ned och för att kompensera för den låga löneomräkningen som riskerar att slå mot SCB:s verksamhet. Slutligen vill Vänsterpartiet öka anslaget för Finansinspektionen med 10 miljoner kronor utöver regeringens förslag för att säkerställa att Finansinspektionen har tillräckliga resurser för att klara den finansiella tillsynen. Utvecklingen under hösten 2008 visar på vikten av att den finansiella tillsynen fungerar väl.

Sammantaget står jag fast vid de ändringar på utgiftsområdet som presenterades i vår motion Fi243 och som framgår av tabell 3 i betänkandet.

4. Anslagen 2009 inom utgiftsområde 2, punkt 2 (mp)

Mikaela Valtersson (mp) anför:

Riksdagen ställde sig den 19 november 2008 bakom den borgerliga regeringens budgetförslag för 2009 i budgetprocessens första steg. Det innebär att riksdagen nu har låst såväl utgiftstak som ramar för de 27 utgiftsområdena och fattat beslut om skatte- och avgiftsförändringar som ska träda i kraft nästa år. För 2009 gäller därmed att de samlade utgifterna för utgiftsområde 2 inte får överstiga 11 900 miljoner kronor under riksdagens fortsatta behandling.

Miljöpartiets förslag på utgiftsområdet överstiger denna nivå med 170 miljoner kronor, och förslaget kan således inte tas upp till formell behandling. Vårt budgetalternativ ska också ses som en helhet. Vi vidhåller vår uppfattning och anser att anslagen inom utgiftsområde 2 borde ha utformats i enlighet med förslagen i Miljöpartiets motion Fi298.

Miljöpartiet är, till skillnad från regeringen, berett att verka för att staten ska bidra med sin del för att skapa jämställda löner. Miljöpartiet föreslår därför att 170 miljoner kronor avsätts 2009, 340 miljoner kronor 2010 och 500 miljoner kronor 2011 till en särskild pott för jämställda löner i statens verksamheter.

Sammantaget står jag fast vid de ändringar på utgiftsområdet som presenteras i vår motion Fi298 och som framgår av tabell 3 i betänkandet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2008/09:1 Budgetpropositionen för 2009 utgiftsområde 2:

1. Riksdagen godkänner de mål för utgiftsområdet Samhällsekonomi och finansförvaltning som regeringen föreslår och upphäver de nuvarande målen för politikområdena Effektiv statsförvaltning samt Finansiella system och tillsyn (avsnitt 2.3).
2. Riksdagen godkänner regeringens förslag om att Premiepensionsmyndigheten avvecklas den 31 december 2009 (avsnitt 11.3.1).
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret på högst 150 000 000 kronor för att tillgodose Kammarkollegiets behov av likviditet i samband med inrättande av nya myndigheter (avsnitt 13.2).
4. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 75 000 000 kronor för att tillgodose Statens pensionsverks behov av likviditet i pensionshanteringen (avsnitt 13.5).
5. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Statens fastighetsverk för perioden 2009–2011 (avsnitt 13.10).
6. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta att Statens fastighetsverk får ta upp lån inom en ram av högst 11 900 000 000 kronor i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 13.10).
7. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2009 för anslaget 1:10 Bidragsfastigheter ingå ekonomiska avtal för underhåll av bidragsfastigheter som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor under perioden 2010–2011 (avsnitt 13.11).
8. Riksdagen godkänner förslaget till investeringsplan för Fortifikationsverket för perioden 2009–2011 (avsnitt 13.12).
9. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta att Fortifikationsverket får ta upp lån inom en ram av högst 9 090 000 000 kronor i Riksgäldskontoret för investeringar i mark, anläggningar och lokaler i enlighet med vad regeringen förordar (avsnitt 13.12).
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2009 besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 9 000 000 000 kronor för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar (avsnitt 13.15).

11. Riksdagen beslutar att för budgetåret 2009 anvisa anslagen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, såvitt avser anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning.
12. Riksdagen bemyndigar Riksrevisionen att för 2009 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i verksamheten intill ett belopp av 30 000 000 kronor (avsnitt 14.5.1).
13. Riksdagen beslutar att för budgetåret 2009 anvisa ett anslag under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning för Riksrevisionen enligt följande uppställning.

Tusental kronor

Anslag (ramanslag)

1:1	Statskontoret	93 586
1:2	Kammarkollegiet	55 751
1:3	Avveckling av Verket för förvaltningsutveckling m.m.	11 515
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	9 553
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	9 936 000
1:6	Finanspolitiska rådet	7 070
1:7	Konjunkturinstitutet	50 718
1:8	Ekonomistyrningsverket	121 286
1:9	Statistiska centralbyrån	482 985
1:10	Bidragsfastigheter	310 000
1:11	Finansinspektionen	227 774
1:12	Riksgäldskontoret	296 078
1:13	Bokföringsnämnden	8 405
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	1 800
1:15	Riksrevisionen ¹	287 457
Summa		11 899 978

¹Anslag avsett för Riksrevisionen

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Fi210 av Barbro Westerholm (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om uppräknig av statliga arrenden.

2008/09:Fi213 av Ulrika Karlsson i Uppsala (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om privatisering, bolagisering och konkurrensutsättning av Statistiska centralbyrån (SCB).

2008/09:Fi216 av Eliza Roszkowska Öberg (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om e-demokrati och e-förvaltning.

2008/09:Fi218 av Eva Flyborg och Liselott Hagberg (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förändring av den offentliga statistiken.

2008/09:Fi243 av Lars Ohly m.fl. (v):

1. Riksdagen beslutar att Konjunkturinstitutet ska avvecklas per den 1 juli 2009.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag (tkr)	Förändring (tkr)
1:1	Konjunkturinstitutet	50 718	-25 000
1:5	Statistiska centralbyrån	482 985	22 000
1:7	Finanspolitiska rådet	7 070	-7 070
2:1	Finansinspektionen	227 774	10 000
Summa:			-70

2008/09:Fi244 av Marietta de Pourbaix-Lundin och Rune Wikström (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att finna en hållbar lösning på de höga arrende- och boendekostnaderna för permanent boende i skärgården.

2008/09:Fi252 av Krister Örnfjäder och Dan Nilsson (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ha en gemensam standard för e-legitimation.

2008/09:Fi265 av Fredrik Schulte (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över förutsättningarna för att sänka myndigheternas lokalkostnader.

2008/09:Fi275 av Lars Hjalmered och Christian Holm (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett minskat statligt fastighetsbestånd.

2008/09:Fi286 av Lars Lindén och Sven Gunnar Persson (båda kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att kvantifiera en grön netto-nationalprodukt, NNP.

2008/09:Fi288 av Leif Pagrotsky (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Akademiska hus.

2008/09:Fi293 av Thomas Östros m.fl. (s):

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 2 samhällsekonomi och finansförvaltning enligt uppställning:

Anslag		Regeringens förslag	Avvikelse från propositionen
		2009	2009
1:11	Finansinspektionen	227 774	+12 000
Summa:		11 899 978	+12 000

2008/09:Fi298 av Mikaela Valtersson m.fl. (mp):

- Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning enligt uppställning:

Anslagsförändring (miljoner kronor)				
Anslag		2009	2010	2011
	Summa utgiftsområde:	170	340	500
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	170	340	500

2008/09:So554 av Lars Ohly m.fl. (v):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att antal våningsplan och tillgång till hissars ska synas i lägenhetsregistret.

2008/09:Kr291 av Ronny Olander m.fl. (s):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att upplåta mark i statens ägo åt koloniträdgårdsvksamhet.

2008/09:MJ494 av Anders Ygeman m.fl. (s):

- Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Fastighetsverket åläggs att avsätta skyddsvärd skogsmark.

BILAGA 2

Utskottets anslagsförslag

Förslag till anslag för år 2009 inom utgiftsområde 2
Samhällsekonomi och finansförvaltning

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Företrädarna för s, v och mp redovisar sina synpunkter på anslagen i särskilda yttranden.

Belopp i 1000-tal kronor

Anslag (ramanslag)		Utskottets förslag
1:1	Statskontoret	93 586
1:2	Kammarkollegiet	55 751
1:3	Avveckling av Verket för förvaltningsutveckling m.m.	11 515
1:4	Arbetsgivarpolitiska frågor	9 553
1:5	Statliga tjänstepensioner m.m.	9 936 000
1:6	Finanspolitiska rådet	7 070
1:7	Konjunkturinstitutet	50 718
1:8	Ekonomistyrningsverket	121 286
1:9	Statistiska centralbyrån	482 985
1:10	Bidragsfastigheter	310 000
1:11	Finansinspektionen	227 774
1:12	Riksgäldskontoret	296 078
1:13	Bokföringsnämnden	8 405
1:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter	1 800
1:15	Riksrevisionen	287 457
	Summa	11 899 978